Poštnina plačana v gotovini LETO LVIII V Ljubljani, v četrtek 7. avgusta 1930 ŠTEV. 179 1. izdaja Cena 2 Din

Naročnina mesečno 25 Din, za inozemstvo 40 Din — nedeljska izdaja celoletno 120 Din, za inozemstvo 140 Din

Uredništvo je v Kopitarjevi ul. 6/III

Telefoni uredništva: dnevna služba 2050. — nočna 2996, 2994 in 2050

SLOVENEC

Z nedeljsko prilogo »Ilustrirani Slovenec«

Ček. račun: Ljubljana št. 10.650 in 10.349 za inserate; Sarajevo štv. 7563, Zagreb štv. 39.011, Praga-Dunaj 24.797

Uprava: Kopitarjeva 6, telefon 2992

Izhaja vsak dan zjutraj, razen pondeljka in dneva po prazniku

Pismo

Gospod urednik!

Danes si Vam skorej ne upam pisati, ker ne vem, ali se boste strinjali z menoj — zaradi Kočevarjev namreč. Meni, odkrito rečem, Kočevarji imponirajo. Komaj za eno pest jih je vseh skupaj, dvanajst tisoč duš sredi milijonskega naroda-gostitelja, pa so šeststo let ohranili svojo narodno osobitost in obeležje in je tudi v bodoče ne mislijo žrtvovati — vsaj prostovoljno ne in ne brez najvztrajnejše borbe proti neizprosnosti usode. Naj drugi Kočevarjev zaradi tega ne marajo, jaz jih baš zaradi tega od nekdaj visoko cenim in spoštujem pa mislim, da so nam lahko za zgled. Biti šeststo let odtrgan od svoje narodne skupnosti pa brez vsakega bistvenega priličenja na tuj narod, sredi katerega tvorijo majhen otočič, očuvati svoj jezik, svoj notranji lik in svojo rodno kulturo — to je dokaz največjega občudovanja vredne žilavosti, značajnosti in odpornosti, tudi če upoštevamo vse ugodne momente, ki so temu narodiču pomagali samega sebe ohraniti. Nič ne bi bile namreč te zunanje ugodne okoliščine naredile, če ne bi bilo v teh ljudeh nakopičene toliko lastne narodne moči, ljubezni do svojega čeprav skrajno revnega in skromnega bitja ter tolikega čuta narodne vzajemnosti. Da te sile vro iz notranjosti, iz korenine duševnosti, da niso bile po propagandi šele umetno ustvarjene, to razodeva vsak pojav in vsak izraz kočevarskega življenja.

Kočevarji smejo torej na šeststoletnico svojega bivanja na naši zemlji biti po pravici ponosni, mi pa se moramo njihovi narodni zavednosti le pokloniti. Mari naj Kočevarjem zamerimo, ker so ostali svojemu nemškemu rodu, materini govorici in načinu življenja svojih prednikov zvesti in se niso potujčili, kolikor bi to bilo razumljivo? Ne samo da jim tega ne smemo zameriti, ampak še učiti se moramo od njih! Kajti priznajmo, gospod urednik, kar odkrito, da v tem pogledu, kar se nacionalne prešinjenosti tiče, nemškega narodnega drobirja na naši zemlji čisto gotovo ne dosegamo — pa če mi to zamerite ali ne, gospod urednik.

Morebiti se boste Vi temu čudili, posebno danes, ko se vendar govori in piše o nacionalnem vprašanju toliko in tako navdušeno ko nikoli poprej ali vsaj že dolgo tako ne. Vidite, gospod urednik, veliko je hvalabogu v tem navdušenju pristnega, globokega in res iz duše prihajajočega — marsikod in v marsikom pa je nacionalno mišljenje in čutenje zelo površno, nepristno, časih celo popolnoma narejeno, če ne naravnost ponarejeno v čisto egoistične svrhe. To prihaja od čisto napačne duhovne usmerjenosti tako imenovanega modernega človeka, iz strašnega materializma, v katerega je pogreznjen, iz namembne preračunanosti, iz katere vse dela, in sicer v prvi vrsti tako zvani inteligent. Marsikdo se izdaja ali pa res misli, da je dober, boljši od drugih ali celo najboljši nacionalist, pa nima časih niti iskrice ljubezni za to, kar mu je **najbližje**: za dom, v katerem je bil rojen, za jezik, ki ga govori njegovo ljudstvo, za duševnost, ki mu je podedovana in predana v svojih pozitivnih vrednotah. In vendar je to naravna in neobhodna podlaga narodnega čustvovanja in resnične narodne ljubezni, ki obsega sedanjost in preteklost, iz katere se je sedanjost naravno in organično razvila. Zakaj to je že Heraklit efeški vedel, da je mogoče resnično ljubiti samo to, kar je konkretno; da torej tisti, ki iz vse duše ne ljubi in ne ceni svoje matere, družine, občanov, ljudstva in rojstne zemlje in vseh pojavov narodnega življenja na njej — preteklih, sedanjih in porajajočih se — ne more biti resnično naroden ali nacionalist, kakor temu pravijo danes — kajti že star slovenski pregovor pravi, da se hiša ne začenja zidati pri strehi. Jaz torej pravim, da je naše nacionalno čutenje potrebno prav korenite poglobitve in korekture, zlasti v inteligenci, ki je po precejšnjem delu izkoreninjena, izdomovinjena in iznarodnjena; in se drznem tudi trditi, da je za probujo in okrepitev pristnega in solidnega narodnega čustvovanja v našem ljudstvu največ storil katoliški pokret minulega stoletja. Z ljudmi pa, ki jih sodobno življenje čedaljebolj internacionalizira, ki niso nič več ali samo še malo vraščeni v svojo najbližjo slovensko, hrvatsko ali srbsko ljudsko dušo, je zelo težko zgraditi duhovno stavbo trdne jugoslovanske narodne skupnosti; zato je treba, da se vsi lotimo etične obnove in preusmeritve vsega našega življenja v idealizem na bazi ž i v e in ž i v l j e n j e t v o r n e religije.

Da se zdaj zopet vrnem h Kočevarjem, ki v svoji »Gottscheer Zeitung«, katere Vi, gospod urednik, najbrže ne berete, pišejo prelepe članke v gori omenjenem pravem domovinskem smislu, bi rad tudi njim povedal, da naj odkritosrčno in globoko bodo hvaležni našemu jugoslovanskemu kralju in državi, v kateri so praznovali šeststoletnico svojega narodnega obstoja, ki jim je v naši državi popolnoma zasiguran. Naš veliki vladar in njegova vlada sta s tem storila čin, iz katerega sme ves svet po pravici sklepati, da v Jugoslaviji vsak posameznik in vsaka skupnost, ki živi v soglasju s celoto, more svobodno gojiti svoj osobni bit, v kolikor doprinaša dragocene in nujno potrebne elemente skupnosti ter jo s tem še bolj bogati in utrja.

Zunanji svet pa vedi, da to, kar mi svojim narodnim manjšinam iz svojega globoko moralnega pojmovanja državnega soživljenja različnih delov prostovoljno puščamo in dajemo, memo tudi za člane našega narodnega telesa, ti so izven narodne države, po vsej pravici htevati.

Porabljam to priliko, da Vam izrazim čustva svojega najglobljega spoštovanja,

Vaš udan

x. y.

Pričetek grupacije poljedelskih držav Vzhodne in Srednje Evrope

Konferenca v Sinaji je odprla vrata splošnemu sporazumu — Veliko zadovoljstvo v Romuniji

Pariz, 6. avgusta. AA. Snočnji »Temps« piše o konferenci v Sinaji in pravi med drugim:

Konferenca v Sinaji je rodila pomembne rezultate glede gospodarske ureditve držav Male antante in celo drugih držav Srednje Evrope. Ta konferenca je pokazala resnične napore, da se na solidni podlagi razvije gospodarska politika Male antante. Vlade držav Male antante so priznale, da je njihov politični blok odvisen od tesnih vezi materijalnih interesov tudi s Češkoslovaško, ki se uradno ni udeležila pogajanj, ker je predvsem važno združiti interese dveh poljedelskih držav. **Važno je to sodelovanje razširiti na čim večje število poljedelskih držav Vzhodne Srednje Evrope. Vrata splošnemu sporazumu so odprta.** Prvi korak k rešitvi je storjen. Ni treba prikrivati, da bo splošna rešitev poljedelskih problemov naletela na resne težkoče zaradi različnosti in celo protivnosti interesov. Ti napori ne smejo roditi pretiranega regionalnega protekcijonizma, ker bi sicer politika zbliževanja zgrešila svoj namen. Romunsko-jugoslovanski sporazum, storjen v soglasju z Malo antanto, pomeni realizacijo nove politike, sprejete v Štrbskem Plesu. Problem izmenjave blaga med tremi državami se mora urediti na temelju enakosti in je treba počakati, da vidimo, koliko je bilo s tem sporazumom storjenega za izboljšanje gospodarske krize. Politično vezane države Male antante se smejo nadejati uspeha v tesnejšem sodelovanju na gospodarski grupaciji držav.

Bukarešta, 6. avgusta. AA. Po končani konferenci v Sinaji so poslali v Sinaji zbrani jugoslovanski in romunski ministri predsedniku češkoslovaške vlade tole brzojavko:

»Nj. eksc. Udržalu, predsedniku vlade, Praga. Ministri, poslani od vlad Romunije in Jugoslavije in zbrani v Sinaji Vam pošiljajo ob sklepu konference svoje srčne pozdrave. Zagotavljajo Vas, da jih je tako pri pogajanjih samih, kakor pri današnjem sklepanju inspiriral duh iskrene solidarnosti, ki je glavni temelj Male antante. Naš smoter je bil, doseči za vse tri države Male antante možnost skupne akcije tudi na gospodarskem polju, akcije, ki ji je namen napredek in blagostanje narodov češkoslovaškega, jugoslovanskega in romunskega.«

Bukarešta, 6. avgusta. AA. Vsi tukajšnji listi prinašajo danes na najvidnejših mestih izjavo ministra dr. Frangeša belgrajskim listom, ki je v tukajšnjih krogih napravila najugodnejši vtis. Sinajska konferenca je še vedno predmet komentarjev romunskih listov, s **čimer se avtomatično ustvarja ugodno ozračje za bodoče sporazume, ki morajo priti za že sprejetimi sklepi med našimi in romunskimi delegati.**

»Adeverul« prinaša v svoji včerajšnji številki članek pod naslovom: »Romunsko-jugoslovanski carinski uniji«, v katerem med drugim pravi: »Romunsko-jugoslovanska konferenca je sklenila svoje delo. Njene diskusije so bile povoljne in se niso gibale na teritorijalnih tleh niti niso imele platoničnega značaja. Prišle so takoj na praktično podlago načenjanja problemov. Komunike in izjave, dane po konferenci, kažejo, kako velikanski je smoter, po katerem stremimo, in kako važno je vse storiti, da se ta smoter doseže. Stalna komisija, ki se ustvarja in v katero pridejo po trije delegati Romunije in Jugoslavije, začne delati še danes in njeno prvo delo bo očistiti teren vseh težkoč, ki bi utegnile zavirati ustvaritev carinske unije, ki pomeni definitivno rešitev zadanega problema. List dalje govori o potrebnosti vezi med industrijskimi krogi obeh držav in o vzajemnem izmenjavanju industrijskih proizvodov. Isti list primaša tudi v celoti memorandun ministra dr. Marinkoviča, poslanega romunski vladi. **List poudarja, da je bil ta memorandum temelj za delo na sinajski konferenci in da potemtakem ministru dr. Marinkoviču pripada zasluga za uspeh, ki je bil dosežen na sinajski konferenci.**

Izjave ministrov gg. Demetroviča in Šibenika

Belgrad, 6. avg. m. Snoči so se vrnili iz Bukarešte ministri Kumanudi, Demetrovič in Šibenik, ki so zastopali našo državo na sinajski konferenci.

Trgovinski minister Demetrovič je po svoji vrnitvi časnikarjem med drugim izjavil:

Naloga gospodarske konference v Sinaji je bila ta, da išče izhoda iz sedanjega kritičnega položaja, v katerem je nahajata dva naša naroda, jugoslovanski in romunski. Ker so se posamezne industrijske panoge združile v kartele, je nastopila potreba, da se združijo tudi agrarni producenti k sodelovanju. Za Romunijo in Jugoslavijo so dane smernice za njihovo sodelovanje na gospodarskem polju. Sporazum med Jugoslavijo in Romunijo ni naperjen proti nikomur. Kar se tiče poslednje konference v Bukareštu, je jasno, da bodo ti sklepi strokovnjakov soglasno zastopani tudi pri Društvu narodov.

Minister za kmetijstvo Šibenik je izjavil:

»Lahko vam povem, da se je na sinajski konferenci delalo v glavnem na ureditvi medsebojnih odnosov med našo državo in Romunijo, dočim so glede ostalih vprašanj podane samo glavne smernice za bodoče delovanje. Ureditev naših odnosov z Romunijo ima namen skupnega nastopanja na mednarodnem trgu, kar je potrebno za nas in za Romunijo, ki imamo isto gospodarsko strukturo in isto kmečko hiperprodukcijo. Kot posledica takega skupnega nastopanja prihaja seveda do pomena naš odnos do industrijskih držav. Jugoslavija in Romunija sta izvršili delo, ki je v tesni zvezi z rešitvijo gospodarske krize v vsej Evropi.«

V nadaljnem je dr. Šibenik izrazil, da je osebno prepričan, da se bo našel v tem pogledu temelj za povoljno rešitev vseh vprašanj, ker je med kmetskimi državami dovolj skupnih točk za sodelovanje.

Na vprašanje, v koliko bi ta sporazum med Romunijo in Jugoslavijo mogel škodovati Češkoslovaški, je minister dr. Šibenik odgovoril, da sporazum nikakor ne škoduje Češkoslovaški. Kar tiče našega nastojanja nasproti industrijskim državam, zlasti nasproti Češkoslovaški, je treba imeti pred očmi tako industrijske kakor kmetijske interese. Zaradi tega je jasno, da ravno kolaboracija med Češkoslovaško na eni in Romunijo ter Jugoslavijo na drugi strani ne samo da ni škodljiva, marveč je celo koristna za vse tri države. Vsaka od teh treh držav mora žrtvovati nekaj od svojih interesov, da se skupni dobrobit tem bolj zajamči.

Briand pošlje novo noto

s katero hoče uvesti nadaljna pogajanja o Panevropi

Pariz, 6. avg. as. Kakor poroča »Temps«, namerava Briand v svojem zaključnem poročilu o odgovorih na svoj memorandum samo statistično klasificirati 26 odgovorov in iz njihove vsebine za enkrat povdariti samo to, kar je pomembno za proceduro nadaljnjih pogajanj. **Pravo tvarno izmenjavanje misli pa se bo začelo šele na zasedanju Društva narodov.** Vsaka država, ki je prejela Briandov memorandum, je videla problem bodočnosti Evrope v drugi luči. Večkrat si ti pogledi diamentralno nasprotujejo. »Temps« naglaša, da so glavne težkoče samo v besedah. Tako zahteva n. pr. Nemčija popolno enakopravnost za vse države evropske zveze. Ta zahteva pa nikakor ne sme iti tako daleč, da bi se morali najprej revidirati mirovne pogodbe, ki ravno ustvarjajo pravice za vsakogar. **Tudi v Društvu narodov je uresničena popolna enakopravnost med zmagovalci in premaganci.** Nemčija pa je vstopila v ženevsko zvezo, ne da bi bila preje zahtevala revizijo pravne podlage mirovnih pogodb. Pravna enakost je torej popolnoma možna in izvedljiva tudi brez revizije mirovnih pogodb. Kar se tiče pripustitve Rusije in Turčije v Društvo narodov, lahko zadostuje preizkušena metoda Društva narodov, ki bo obe državi od časa do časa pritegnilo k razpravi, ko se bo govorilo o vprašanjih, ki se jih tičejo.

Ugoden položaj češke industrije

Industrija je v povoljni meri zaposlena — Dividende niso padle

Praga, 6. avg. AA. »Venkov« nadaljuje z objavo člankov izpod peresa ugledne politične osebe in pobija trditev, da se Češkoslovaška nahaja v omajanem gospodarskem položaju. Napram številu brezposelnih v Nemčiji in Angliji bi moralo biti na Čehoslovaškem 600 do 700 tisoč brezposelnih. V resnici jih je komaj 60 do 70 tisoč. Januarja meseca 1924 je bilo 148 tisoč brezposelnih delavcev, koncem leta 1929 le 53 tisoč. Pred vojno se je moralo na tisoče Slovakov izseljevati na Madjarsko in v Avstrijo, danes je večina zaposlena doma. Kar se tiče industrijske krize, je navesti glede tekstilne industrije, da je pod Avstrijo v 10 letih trikrat nazadovala in da je bila ravno tolikokrat v hudem položaju. Vzrok temu je bila spekulacija z volno. Še danes nosijo neka tekstilna podjetja posledice. Gospodarski položaj ni v zvezi z industrijo stekla. O krizi ne more biti govora, ko industrija zbira svoje moči. Najbolj zgovorno dejstvo so v tem oziru bilance. Mnogo podjetij je skrilo uprav milijardne zneske. Le sladkorna industrija je zašla v nevaren položaj, vendar je na mestu optimizem, kajti ravno v tej industrijski veji je opažati v zadnjem času napredek oziroma okrepitev. Industrija piva je takisto napredovala. Po poročilu londonskega »Timesa« so imeli Škodovi zavodi v prvih 4 mesecih 1930. leta naročila za 2.610 milijonov. Ta naročila še niso izvršena. Tudi Bata in druga podjetja izkazujejo ugodno stanje. Ko govorimo o nazadovanju gradbenosti, pozabimo na obsežne gradnje cest. Čeprav se neke industrije bore s težkočami, ni na mestu pesimizem in ne more biti govora o kaki gospodarski krizi, kar najboljše potrjujejo dividendne številke.

Praga, 6 .avgusta. AA. Po zadnjem izkazu Narodne banke je narasla kovinska podlaga v zadnjem letu za 208 milijonov ter znaša 1 milijardo 414 milijonov čK. Bankovcev je v prometu za 6 milijard 897 milijonov, torej za 776 milijonov več. Kovinska podlaga v odstotkih znaša 46%.

Washington, 6. avg. p. V USA brez kolonij je po poslednjih statističnih podatkih 122,722.873 prebivalcev. Čeprav se je v poslednjih letih naseljevanje omejilo in so porodi nazadovali, se je vendar število prebivalstva znatno zvišalo. Skupno s kolonijami imajo USA 137,501.561 prebivalcev.

Imenovanja v armadi

Zagreb, 6. avg. p. »Novosti« poročajo: Nj. V. kraj je na predlog vojnega ministra imenoval za inspektorja deželne brambe armadnega generala Danila **Kalafatoviča,** dosedanjega poveljnika druge armadne oblasti. Na njegovo mesto pride general Milan **Belić,** dosedaj drugi pomočnik načelnika generalnega štaba. Za vršilca dolžnosti poveljnika tretje armade divizijski general Milan **Nedić,** dosedaj pomočnik istega poveljstva. Za poveljnika ing. divizijski general Radoslav **Stanojlović,** dosedaj vršilec dolžnosti poveljnika zrakoplovne vojske, za vršilca dolžnosti poveljnika zrakoplovne vojske brigadni general Milutin **Nedić,** dosedaj vršilec dolžnosti pomočnika istega poveljstva. Razrešen je dosedanjih dolžnosti divizijski general Gjurgje **Nedić** in postavljen ministru za vojno in mornarico na razpoloženje. Razven tega so imenovani še nekateri nižji častniki.

Iz ministrstva za gradnje

Belgrad, 6. avg. AA. Minister za gradnje je oddal s svojim sklepom z dne 5. avgusta ta-le dela:

1. Instalacijo centralne kurjave za novo poslopje kontrolnega oddelka pošte in brzojava v Belgradu, ki je bila odstopljena tvrdki Kartik in Bedrich v Belgradu za vsoto 1,080.591.70 Din.

2. Most **preko Sore pri Medvodah in dohodno cesto k temu mostu pri km 12.3 ljubljanske državne ceste, ki sta bila oddana Ljubljanski gradbeni družbi v Ljubljani za izlicitirano vsoto 912.731.09 Din.**

3. Regulacijo reke Save pri km 47 poleg Podgorske Ade, ki je bila oddana Binachiniju Borisu, gradbeniku v Belgradu za izlicitirano vsoto 752 tisoč 459.10 Din.

4. Ozkotirno mrežo na letališču v Kraljevem, ki je bila oddana inž. Popoviču Milanu, podjetniku iz Belgrada, za izlicitirano vsoto 679.195.13 Din.

Neurje v Gor. Italiji

Milano, 6. avg. p. Nad mestom je snoči ob pol 12 pričelo strašno neurje, ki je trajalo do jutra. Voda je vdrla v kleti in trgovine. Električna napeljava je potrgana, tako da tramvaji niso mogli odpeljati iz remize.

Neapelj, 6. avg. p. V provinciji Potenza se je ob 1 zjutraj čutil močan potres. Prebivalstvo je zbežalo na ulice. Škode ni bilo nobene.

Dunajska vremenska napoved. V dosedanjem značaju vremena ne bo dosti spremembe.

Ojačenje tujih neslovanskih vplivov v Bolgariji

Naraščanje italijanske imigracije — Zveze med makedonsko banko in italijanskim kapitalom

Sofija, 6. avg. ba. Članki »Slovenca« v zadnjem času o bolgarskih problemih, osobito njegovo povdarjanje, da je srečnejša bodočnost Bolgarije v odločno slovanski in jugoslovanski orijentaciji pa v vzajemnem sodelovanju balkanskih držav, na kar pa se v sedanjih razmerah ne more računati, ker se uveljavljajo v Bolgariji slejkoprej neslovanski vplivi, je vzbudil v političnih krogih veliko zanimanje. Činiteljem, ki danes nosijo odgovornost za bolgarsko zunanjo politiko, seveda ne more biti tuje, da cela serija dogodkov, ki jih je evropska javnost v preteklih tednih beležila in ki se nanašajo na orientacijo Bolgarije, ni bila vstanu okrepiti vere, da je prišel trenotek, ko bosta kraljevina Jugoslavija in kraljevina Bolgarija mogli sodelovati za gospodarski in kulturni blagor obeh narodov in istočasno za pomirjenje Balkana.

Tako je med drugim odgovor bolgarske vlade na Briandovo noto o Panevropi nosil tako izrazit pečat tuje, neslovanske in izvenbalkanske redakcije, da je bilo nezaupanje, ki se je spričo tega polotilo inozemskih diplomatičnih zastopnikov, osobito onih iz zapada, upravičeno.

Istotako so bile kritike ministrskega predsednika Ljapčeva, ki jih je naslovil na udeležence konference Male antante v Strbskem Plesu, preveč ironične, da bi jih državniki interesiranih sil mogli tolmačiti v dobrohotnem smislu. Tudi odmevi bolgarskega časopisje na resne poskuse, ki se delajo na Balkanu, da se kmetskemu ljudstvu in njegovi produkciji pomaga, niso bili spodbudni ter so zapustili vtis, kakor da bi se Bolgarija pod pritiskom zunanjih svetovalcev popolnoma desinteresirala na tem, kar se dogaja v sosednih državah. Oficijozni »La Bulgarie« sam konstatira, da se odnosi Bolgarije do njenih balkanskih sosed niso prav nič izboljšali, ter pristavlja, da so »za enkrat nekatere okoliščine na Balkanu take, da onemogočujejo vsako zbližanje med Bolgarijo in njenimi sosedi«. **Inozemstvo, osobito pa še kraljevina Jugoslavija, bi pa rada poznala te okoliščine, da jih pomaga odstraniti, ker je že neštetokrat pokazala, da je njena srčna želja likvidirati prošlost in postaviti odnose med obema narodoma na bazo odkritosrčnosti in medsebojnega zaupanja, kojih naj ne kalijo zunanje intervencije.**

Inozemski diplomatski kor z bojaznijo opazuje med drugim, kako velike proporcije je zavzela zadnje čase **italijanska emigracija v Bolgarsko**, osobito ko je znano, da se nahaja v državi **nad 100.000 bolgarskih brezposelnikov. Vsakdo** je upravičen vprašati se, čemu to? Evropski časopisi so pa poročali, da je občina mesta Sofije prodala koncesijo za zgradbo mestnega vodovoda neki italijanski industrijski družbi. Spočetkoma, vsaj tako trdijo informacije, je ta družba še zaposlila bolgarske delavce, a polagoma se je njih število zmanjšalo, najbrže tudi radi tega, ker jim je plačevala nedopustno nizke plače, nadomestilo pa je prišlo potem iz Italije. Vladni krogi te vesti dementirajo, a ti demanti so brezpredmetni za ljudi, ki lahko dobijo informacije na licu mesta. Dejstvo je torej, da se dotok italijanskih emigrantov v Bolgarsko še ni ustavil in ker je javna tajnost, **da vodovodna dela ne morejo porabiti toliko številnega delavstva**, je mnenje zelo upravičeno, da so italijanski delavci namenjeni **za tovarno vojaških aeroplanov v Kazanliku, katero je pred nedavnim časom kupila tudi neka italijanska firma.**

Kako naj potemtakem sosedne države imajo zaupanje v zunanjo politiko ljudi, ki dovoljujejo na svojem teritoriju tujezemskim delavcem gradbo vojnih aeroplanov, posebno pa še, če so ti inozemci Italijani, kojih politični nameni na Balkanu so znani.

Ne bilo bi težko, zabeležeti še nekaj simptomov, ki morajo vsakega objektivnega opazovalca bolgarske zunanje in notranje politike prepričati, da obstojajo med Bolgarijo in Italijo vezi, ki se hočejo javnosti za enkrat še prikriti, a ki so zato miru še bolj nevarne.

Tako je zelo težko prezreti dejstvo, da so odnosi med **Banca Commerciale Italiana**, ki ima svoj sedež v Sofiji, in med **Nacijonalno Macedonsko Banko**, ki je v službi macedonske revolucijonarne stranke, bolj intimni, kot pa bi zahtevali čisto gospodarski interesi. Vloga italijanske komercijalne banke na Bolgarskem je znana in nobeden ji ne bo očital, da z vnemo ne zastopa interesov Italije in politike onih, ki jo financirajo. Istotako je znano delovanje revolucijonarnega pokreta Ivana Mihajlova. Zato je pa dobrohotno stališče, ki ga zavzema napram eni in napram drugi bolgarska vlada, če ne ravno izzivalno, pa vsaj neprevidno, zato ker odpira vrata za različna domnevanja, med katerimi je tudi to, da italijanski denar vzdržuje macedonski pokret na meji kraljevine Jugoslavije.

V Bolgariji je veliko dalekovidnih politikov in javnih delavcev, ki so se morali za enkrat umakniti v popolno zatišje, **ki pa z nevoljo gledajo in z žalostjo prenašajo politiko sedanjega režima, ki je očividno nasprotna principu, da morajo na Balkanu odločevati balkanski narodi**, in ki seveda po nepotrebnem oddaljujejo možnost iskrenega prijateljstva med obema slovanskima državama na Balkanu.

Prihod ameriških udeležencev na evh. kongres

Zagreb, 6. avg. p. Jutri ob 12 pridejo prvi udeleženci evharističnega kongresa iz Amerike. Na kolodvoru jih bo sprejel zastopnik osrednjega odbora škof dr. Premuš. Sprejema se bodo udeležila tudi mnoga društva z godbami. Druga skupina ameriških udeležencev pride v soboto, dne 9. avgusta.

Bat'a zgradi tovarno v naši državi

Zagreb, 6. avg. p. Iz Zlina je dopotoval v Zagreb zastopnik tovarne Bat'a g. Ignacij Kavec, ki je pooblaščen, da pripravi načrt za zgraditev velike Batine tovarne v naši državi. Kraj, kjer bi Bat'a gradil tovarno, še ni določen. Izbira bo odvisna ne samo od pogojev za nabavo zemljišča, ampak tudi od tega, da se v neposredni bližini te nove tovarne nahajajo vsa moderna prometna sredstva, poleg tega pa tudi voda. Za tovarno je potrebno najmanj 300 ha. Iskalo se bo tudi večje zemljišče. Z gradnjo tovarne bi se pričelo takoj, čim bi se nakupilo zemljišče. Glede dimenzij te nove tovarne, ki bo sploh največja tovarna v Jugoslaviji, se bodo uporabili vzorci tovarne v Zlinu, tako da bo zgradba dolga 80, široka 20 m s tremi nadstropji. Merodajni činitelji se bodo gotovo zanimali za to tovarno.

Ljubljanski podžupan v Belgradu

Belgrad, 6. avg. m. Tu se mudi ljubljanski podžupan prof. Jarc v zadevah ljubljanske mestne občine. V teku današnjega dne je bil sprejet pri raznih ministrstvih, kjer je interveniral in posredoval za izvršitev nujnih poslov ljubljanske komunalne politike.

Poslabšan položaj v Indiji

London, 6. avg. as. Pogajanja o omejitvi bojkota, ki so dosedaj vzbujala dosti nade in so se nadaljevala v direktnih razgovorih med Gandijem in obema Nehrujema, so zopet ogrožena po kongresnem programu, ki je bil pravkar razglašen in ki zahteva ojačenje stavkarske parole, poostritve bojkota in odpora proti državni avtoriteti. Indijci nameravajo pozvati vojsko in policijo v Indiji, naj se upro vladi. V Sukkurju je prišlo včeraj zopet do resnih spopadov. Število mrtvih se ceni na 12, ranjenih pa na 150. Aretiranih je bilo nad 200 oseb. V Hisarju, v južnem Pendžabu je neki Indijec ubil 11 mohamedancev in štiri ranil. V Kolapurju je bilo pri spopadu med veliko množico demonstrantov in policijo ranjenih 15 oseb. Tudi v Alahabadu in Kalkuti je prišlo do nemirov.

Berenguer pri kralju

Madrid, 6. avgusta. AA. Predsednik španske vlade general Berenguer je odpotoval s snočnim ekspresom v Santander. Tu bo obiskal kralja Alfonza. Novinarjem je predsednik španske vlade izjavil, da nima špecijalne misije in da ne gre za posebne ukrepe, marveč da bo samo predložil kralju v podpis dekret o vojaških imenovanjih.

Nov ital. poslanik v Tirani

Drač, 6. avgusta. AA. Davi se je izkrcal novi italijanski poslanik v Tirani marki **Disorogna**. Novega italijanskega poslanika so pozdravili albanski minister za zunanje zadeve, osobje italijanskega poslaništva in mnogi člani italijanske kolonije. Marki Disorogna je nadaljeval pot v Tirano.

Ugljanov odstavljen

Moskva, 6. avgusta. AA. Izvršilni odbor je odstavil komisarja za javne gradnje Ugljanova. Na njegovo mesto je bil imenovan dosedanji predsednik osrednjega odbora gradbenega delavstva **Cikon**.

Angleški kralj tekmovalec

London, 6. avgusta. AA. Velike tekme jadrnic se je udeležil angleški kralj. Njegova jahta jo prišla četrta na cilj.

Plemenska bitka v kaznilnici

Newyork, 6. avgusta. AA. Snoči so se sprli v tukajšnji kaznilnici črnci in beli kaznjenci. Spor je nastal radi uporabe igrišča. Borba je zavzela tako ljute oblike, da je bilo mnogo kaznjencev težko ranjenih. Sprta tabora je pomirilo šele redarstvo, ki je prispelo s strojnicami in z bombami, ki so proizvajale solze.

Pohod brezposelnih na Budimpešto

Budimpešta, 6. avg. Včeraj so imeli brezposelni delavci v Győru veliko zborovanje, na katerem so sklenili, da bodo napravili pohod na Budimpešto. Danes je veliko število brezposelnih delavcev krenilo peš v Budimpešto.

Velika ponverba sovjetskega uradnika

Berlin, 6. avg. AA. Policija je aretirala glavnega direktorja sovjetske trgovinske agencije »Rus Torgs« Samojlova, češ, da je poneveril 20.000 dolarjev (1,130.000 Din). Samojlov je poneverjeni denar porabil za privatne spekulacije. Poziv sovjetske vlade, da se vrne v Moskvo in položi račun, je odbil.

Požar v kinu

Newyork, 6. avg. AA. Izmed otrok, ki so odnesli opekline pri požaru, ki je včeraj nastal v nekem kinu v San Paolu, o čemer je bilo že poročano, so danes štirje opeklinam podlegli. Šest otrok je v zelo resnem stanju. Vse žrtve tega požara so otroci izpod deset let.

Trgovska pogodba med Britanijo in Romunijo

Trgovska pogodba med Britanijo in Romunijo

London, 6. avg. AA. Danes sta predsednik trgovinskega urada William Graham in Vergil Tilea podpisala trgovinsko in pomorsko pogodbo med britsko in romunsko vlado. Svrha pogodbe je čim bolj učvrstiti trgovinske odnošaje med obema državama in podpirati izvoz poljskih pridelkov iz Romunije ter industrijskih iz Velike Britanije.

London, 6. avg. as. Z ozirom na današnji podpis romunsko-angleške trgovinske pogodbe poroča »Daily Telegraph«, da so pri pogajanjih nastale težkoče ter se angleški zastopniki niso hoteli obvezati, da bi se postavke za živila v Angleškem carinskem sistemu ne izpremenile. Romunija je hotela pridržati si pravico do odpovedi prednostnih carin z 11mesečnim rokom, če bi Anglija zvišala carino na romunska živila.

Stavka v severni Franciji ponehuje

Pariz, 6. avg. as. Stavka v severni Franciji se je po številu še razširila, ker je po včerajšnjih dogodkih izostalo od dela več tisoč belgijskih delavcev. Vendar pa se še na obeh straneh kaže volja za pogajanja. V Rouvainu so štiri velike tovarne z 12.800 delavci izjavile, da so pripravljene prevzeti socialne dajatve. Tudi v Lilleu so se začela pogajanja v kovinski industriji. Incidentov danes ni bilo. V Lilleu je bilo danes aretiranih 20 inozemcev radi propagande, od katerih so jih 12 takoj spravili čez mejo.

Huda vročina v Ameriki

Newyork, 6. avg. as. Tudi včeraj še ni ponehala strašna vročina v Ameriki. V mnogih krajih se zbirajo ljudje v cerkvah in prosijo za spremembo vremena. Občina Aleksandrija v državi Virginija je naročila posebno letalo, ki se je dvignilo v zrak, da vrže z višine 200 funtov nekega praška, ki baje povzroča dež. Seveda brezuspešno. Prebivalci mesta Carlstone trdijo, da so sušo povzročile radio postaje ter so prosili predsednika Hoowerja, naj radio postajo za 60 dni zapre. V Indiani so se pojavile ogromne množice kobilic, ki so uničile vsa polja.

12 delavk zgorelo

Pariz, 6. avg. as. V Marseillu je nastal požar v tovarni za lesno volno, ki je popolnoma pogorela. Požar je zalotil v prvem nadstropju 12 delavk, tako da niso mogle ubežati. Obupno so poskušale izdreti železne mreže v oknih, vendar so pred očmi prestrašenih gledalcev druga za drugo zgorele v plamenih. Ko se je končno posrečilo gasilcem vdreti v dotično dvorano, so delavke večinoma že zgorele, nekatere pa so še prepeljali v bolnišnico s strašnimi opeklinami brez upanja, da bodo ostale pri življenju.

Nesreča v rudniku

Saarbrücken, 6. avg. as. V rudniku Calmelette je davi iz neznanega vzroka eksplodiral premogovni prah. Eksplozija je presenetila 48 rudarjev. K sreči pa je bil ubit samo en rudar, štirje so bili smrtno nevarno ranjeni, 15 pa jih je bilo lažje poškodovanih. Posrečilo se je, da so rov takoj izpraznili.

Zagrebška vremenska napoved. Menjaje oblačno in jasno. Toplo, nekoliko nestalno.

Kaj se godi v Italiji

Informacije „Slovenca“ o delavskih nemirih so bile popolnoma resnične — Zelo resen gospodarski položaj

Ventimille, 6. avg. ff. Kakor je bilo pričakovati, je najprej italijanska vlada, za njo pa v strnjenem koncertu fašistični tisk demantiral vse, kar so inozemski listi prinesli o delavskih nemirih v Turinu in Alessandriji. Vaš dopisnik se je informiral na prvem viru ter je sedaj v stanu poročati, **da so informacije »Slovenca«, katerega je italijanski list skušal ironizirati, popolnoma resnične.** Tovarna »Fiat« je bila radi gospodarske krize prisiljena odpustiti nekaj sto delavcev. Ostalo delavstvo pa se je z odpuščenimi **solidariziralo, ter se je v tovarni zabarikadiralo.** Policija ni mogla napraviti reda. Šele, **ko je prefekt Turina poslal fašistično milico s strojnicami proti zabarikadiranim delavcem**, je bil red vpostavljen. Nihče ne pove, koliko je bilo aretiranih in koliko mrtvih. Zato se dozdeva, da gospod turinski župan marki Thaon di Revel, ki je na naše ugotovitve odgovoril, da »med socialnimi razredi v Turinu vlada najpopolnejše soglasje« — malo pretirava.

»Le Petit Nicois«, **ki izhaja na rivijeri**, piše, da je svoje dni poročal o nemirih v Martina Franca. Vlada in tisk so seveda vest **demantirali.** Koncem julija pa je objavila »Corriere della Sera« listo vseh odlikovanih miličnikov v Martina Franca. **Med njimi so se nahajala imena treh mrtvih!** Morda bo tudi glede Turina treba čakati nekaj mesecev, predno se bo zaznalo, koliko mrtvih na obeh straneh barikade je zahtevala vpostavitev reda v tovarni »Fiat«...

Položaj v Italiji je resen, zelo resen. V dokaz tega ni potrebno, da bi si izmišljevali vesti, kakor zadnje dni, ko je inozemsko časopisje pisalo o majajoči se avtoriteti Mussolinija ter o dalekosežnih spremembah v sestavi fašistične vlade. Za take spremembe dogodki še niso zreli. A ne da bi bilo potrebno posegati po senzacijah, nudi sedanji gospodarski položaj Italije dokazov dovolj, da ni vse tako, kakor piše fašistični tisk, in da bo morala Italija storiti heroične korake, da prepreči gospodarsko in socialno katastrofo.

Tako beremo v nekaterih listih visoko zveneče proklamacije na podeželsko ljudstvo. Kmetje se pozivajo, naj ne verujejo »diaboličnim silam, ki se vrivajo med dober narod ter sejejo nezadovoljstvo«. To so vendar vidna znamenja, da ljudstvo, ki biva na deželi in ki živi od zemlje, ni zadovoljno. Po informacijah, ki jih imam iz dobrega vira, vem, **da je fašistična vlada vpeljala nov zemljiški davek, ki je katastrofalen.** Prefekture in občine imajo pravico, pobirati za svoj lasten proračun še sedemkratni državni zemljiški davek. Zato se ni čuditi, če kmetje ne plačujejo več davkov, ker ne morejo. Emigranti, ki prihajajo iz Italije, pa tudi oni turisti, ki so si upali raz državno cesto v osrčje dežele, pripovedujejo, da se često dogajajo slučaji, da pride davkar pod zaščito policije po svoj davek, in da se prisilne rubežni hiš in zemlje, kojih lastniki niso mogli plačati davkov, vršijo ob asistenci miličnikov, ki prihajajo kar v tovornih avtih na lice mesta.

Italija poskuša na vseh straneh odpreti okna, da bi se rešila tega zadušujočega ozračja. Poskusila je zavzeti nova tržišča v inozemstvu, da bi zaposlila svojo industrijo in razbremenila kmeta, izdelala je širokopotezen načrt, kako povečati pomorsko trgovino s Kitajem in Indijo, pokrepila je svoj vpliv na balkansko gospodarstvo, segla sedaj še po nevarnem sovjetskem prijateljstvu v nadi, da bo z uspehi, če rabimo izraz fašističnega tiska, v zunanji politiki potolažila malosrčneže, odprla za svoje industrijske proizvode nove trge, in dobila za domač konzum ceno inozemsko blago, ter navsezadnje še politično okrepila položaj Italije v svetu.

Fašistično časopisje sedaj posvečuje največ prostora sovjetsko-italijanski konvenciji. Njene ugodnosti opisuje od vseh strani in z ozirom na vsak produkt, katerega koli more pridelati Italija, pa tekmuje v zatrjevanju, da je sedaj napočil čas, ko bo Italija zopet velika in ko bodo izginile vse težave na gospodarskem polju.

Objektivni politični krogi znajo ocenjevati notranjo vrednost tega pisanja. Nikdo sicer ne želi italijanskemu ljudstvu trpljenja, nihče mu ne želi poniževanja. Ali iz orgije, ki se je spletla v fašističnem tisku okrog sovjetskega prijateljstva, sledi, da je položaj resen, nič manj resen, kot sem ga opisal v dosedanjih depešah, ker drugače bi se dejanje, kot je navadna trgovinska pogodba s sovjeti, ki je razočarala že druge moskovske romarje pred Italijani, ne razbobnavala na način kot se dela. Ako na to opozarjamo, storimo to le zategadelj, da se vidi, **kakšne zle posledice je v Italiji sami rodil režim, ki je rožljal ob vsaki priliki z mečem**, dasi ga obdajajo samo miroljubni in lojalni sosedi, ki nočejo Italiji ničesar vzeti, ampak samo želijo z njo, kakor z vsemi drugimi, živeti v dobrih odnošajih.

Grozovitosti kitajskih komunistov

London, 6. avg. as. Nasproti ponovnim trditvam kitajske vlade, da se v mestu Čangša nahajajo vladne čete, poroča neki begunec, da je v Čangši najmanj 6000 mož dobro oboroženih komunističnih čet. Pripoveduje se, da so komunisti ubili 2000 Kitajcev in 4000 vladnih uradnikov in članov Kuomintanga.

Moskva, 6. avg. as. Po vesteh, ki so dospele semkaj, so kitajske rdeče čete do sedaj uspešno branile Čangšo. Tamkajšnja sovjetska vlada je poleg drugih poslopij zaplenila tudi inozemske cerkve. Obenem se je tudi proklamirala konfiskacija imetja vseh imperialističnih bank, važnejših trgovskih podjetij, prometnih sredstev in poljedelskih zakupov. Obenem napovedujejo razveljavljenje pogodb s temi državami, v katerih Kitajska ni priznana kot enakopravna. Zahteva se tudi vrnitev inozemskih koncesij Kitajski. Izdal še je tudi dekret, ki naglaša, da hočejo kitajski revolucionarji tudi varovati in braniti rusko Sovjetsko unijo.

Priprave za obrambo Hankova

Rim, 6. avg. as. »Giornale d'Italia« poroča iz Pekinga, da je poveljstvo ameriških in japonskih bojnih sil sklenilo, spričo težkega položaja v Hankovu nastopiti v akcijo in otvoriti ogenj na komuniste, če bi poskušali zavzeti mesto. Preprečiti hočejo, da bi se zgodilo to, kar se je pripetilo v Čangčjangu. Zelo dvomljivo je, ali bo zadostna obramba Hankova samo z rednimi kitajskimi četami. Trije polki narodnih kitajskih čet so že prestopili k komunistom. Med tem pa dela komunistična propaganda s polno paro, posebno med nižjim ljudstvom. Tudi v Šangaju prirejajo komunisti manifestacije. Nastopiti sta morala policija in vojaštvo. Po mnogih izgredih so oblasti preprečile vsak poskus, povzročiti nemire.

Zadnji dan kočevskih slavnosti

Prireditev v Stari cerkvi — Otvoritev domačega muzeja — Izleti

Kočevje, 4. avgusta.

Po včerajšnjih svečanostih, ki so tvorile glavni dan proslave 600 letnice, odkar so se naselili kočevski Nemci na slovenskih tleh, so odšli danes zjutraj gostje z avtomobili v bližnjo okolico Kočevske. Ena skupina se je odpeljala na Breg in nato obiskala divne kočevske pragozde, druga skupina je odšla v Borovec pri Kočevski reki in odtod peš na borovško Krempo, odkoder je krasen pogled na kočevsko Švico. Tretji so se odpeljali v Stari log, Malo goro in obiskali znano kraško jamo pri Stari cerkvi.

Iz nedeljskega sprevoda: Paži nosijo na krasnem podstavku grad Auersperg.

Popoldne ob petih je bila napovedana proslava 600 letnice v Stari cerkvi pri Kočevju. Okrog starodavnih lip pred župno cerkvijo se je nabralo okrog tisoč gledalcev. Med lipami je bil postavljen igralski oder. Točno ob petih se je pričela pestra akademija z deklamacijami kočevskih pesmi, z govorom in petjem, nakar je sledila mična dramatska trilogija, v kateri je avtorica znana kočevska pesnica Amalija Erkerjeva prikazala zgodovino kočevskih Nemcev od prve dobe, ko so se tod naselili, do danes, ko slovesno praznujejo že 600 letnico. Igralci v pestrih kočevskih narodnih nošah so želi mestoma buren aplavz. Izvajali so svoje vloge v pristni kočevščini.

Prireditve so se udeležili med drugimi zastopnik državnih oblastev dr. Tina Čuš, predsednik lige »für Auslandskunde« prof. dr. Grothe, predsednik slavnostnega odbora dr. H. Arko, dr. St. Kraft ter zastopniki časopisja.

Ves dan je bila otvorjena razstava kočevskih znamenitosti in posebnosti v prostorih starocerkvanske ljudske šole. Razstavljenih je bilo nad dvesto predmetov, ki so prikazali potanko zgodovino male Kočevske in njenega prebivalstva. Znamenita je listina iz leta 1666. ter 1809. Ta zadnja poroča o francoski vladi nad Kočevsko. Pozornost vzbujajo krasne narodne noše, znamenit je tudi portret županove hčerke iz Mozlja (najbrže iz 18. stoletja), kateri so rekali »Richtarin«. Iz l. 1684. je ohranjena Missa inagenda s krasnimi inicijalami. Med poljskim orodjem dobiš tudi stare plužnike bolj drvom podobne kot današnjim plugom, dalje mětnike, kolovrate, skrinje, lovske rogove. Iz turških časov so še shranjene sablje in handžari, iz kasnejših časov stare muškete, samopalje in palice na strel. Znamenite so tudi slike svetnikov, zlasti oljnata slika sv. Antona iz konca 17. stoletja.

Muzej nudi lepo sliko kočevske zgodovine. Vendar je kljub temu še majhen in radi tega nepopoln, toda začetki so tu. Treba bo muzej samo še dopolniti. Delo, ki ga je zahtevala zbirka kočevskih zgodovinskih znamenitosti, je bilo težko in gre pri vsem tem hvala inicijatorju muzeja in glavnemu zbiralcu duh. svetniku in župniku iz Starecerkve g. Josipu Eppichu.

S tem so bile kočevske slavnosti končane. Proslava 600letnice se je vršila dostojno in v najlepšem redu, brez slehernega neljubega incidenta s te ali one strani. Kočevci so dokazali s proslavo, da so lojalni državljani naše mlade države, kar so opetovano naglasili v svojih izvajanjih in v slavnostnih govorih. Naša država pa je pokazala napram vsemu svetu, da ne pozna nikake razlike med svojimi podaniki, da so le dobri državljani. Narodne manjšine so v Jugoslaviji enako upoštevane kot jugoslovanski narod sam in so tudi enako njemu zaščitene. Dokaz temu pa je brez dvoma pokroviteljstvo kraljeviča Andreja, triletnega sina našega kralja, pod katerim so se svečanosti v najlepšem redu izvršile.

Iz nedeljskega sprevoda: Skupina Veronike Desenške. V sredi celjski grof Herman.

Pevski tečaj

Pevska zveza priredi skupno s Cec. društvom pevski tečaj, ki se bo začel v ponedeljek, dne 25. avgusta ob 3 pop. in končal v četrtek, dne 28. avgusta opoldne. Tečaj je namenjen vsem pevovodjem, vsem organistom in vsem onim ljubiteljem petja (tudi pevcem), ki se hočejo v vsej tvarini pevske umetnosti dodobra poglobiti. Predavali bodo sledeči gg.: Bajuk, Gašparič, dr. Kimovec, dr. Ploj, Premrl, Primožič in Tome.

Istočasno bomo priredili razstavo vseh glasbenih del, ki so izšla po vojni na Slovenskem.

Odbor bo storil vse, da omogoči vsakomur udeležbo. V ta namen bo preskrbel stanovanja zastonj vsem udeležencem, hrano pa vsem onim aktivnim organistom in pevovodjem, ki vodijo ali kakšen cerkveni ali društveni zbor, ki je včlanjen v Pevski zvezi. Zbori naših Prosvetnih društev so vsi člani Pevske zveze. Ti organisti in pevovodje naj prineso s seboj tudi tozadevno potrdilo.

Tečaj se bo vršil v Marijanišču, po sledečem redu: ponedeljek, 25. avgusta: 3 do 4 o fiziologiji (I.), 4—5 o pev. izreki, 5—6 o orglanju in orgelski literaturi, 6—7 pev. vaja; torek, 26. avgusta: 8—9 prakt. vaje v lepem orglanju, 9—10 o fiziologiji (II.), 10—11 o pevovodstvu, 11—12 pev. vaja, 3—4 praktične vaje za novi slov. obrednik, 4—5 o svetni pev. literaturi, 5—6 o cerkv. pev. literaturi; 6—7 pev. vaja; v sredo, 27. avg.: 8—9 vaje pri orglah, 9—10 o ljudskem petju, 10—11 vaje za novi slov. obrednik, 11—12 pev. vaja; 3—5 sestava vzornih sporedov, 5—6 vaje pri orglah, 6—7 pev. vaja; v četrek, 28. avgusta: ob 8 sv. maša, ob 9 v Unionu o naši pev. organizaciji, 10—12 občni zbor Pevske zveze.

Priglase sprejemamo samo do 20. avgusta na naslov Pevska zveza v Ljubljani, Miklošičeva cesta 5. Pri prijavi naj vsakdo tudi naznani, ali želi prenočišče (postelj) in hrano ali ne.

Za skupne pevske vaje bo moral imeti vsak udeleženec pri roki zbirke za moš. zbor, ki jih bomo še naznanili, dobile se bodo pa tudi takrat pri tečaju po znižani ceni.

Prosimo, da se blagovolijo čim prej priglasiti vsi oni, ki se nameravajo tečaja udeležiti, da nam bo delo olajšano.

V Ljubljani, na dan sv. Ane 1930.

Za Pevsko zvezo:

Vinko Lavrič. Marko Bajuk.

Za Cec. društvo:

P. H. Sattner. St. Premrl.

*

Prosvetna zveza opozarja vsa prosvetna društva na tečaj Pevske zveze in prosi, naj poskrbe, da se ga gotovo udeleže vsi pevovodje njihovih zborov, ker bo tečaj i v strokovnem i v organizatoričnem oziru zelo velikega pomena za napredek naše pesmi. Odbor.

*

Pevski tečaj, ki bo organistom brez dvoma zelo koristen, škofijski ordinariat priporoča. Cerkvena predstojništva smejo v nujnih slučajih dati organistu primerno podporo.

† Gregorij, škof.

Zahvala

Kongresni dnevi so za nami! Ljubljana in njeno prebivalstvo je nadvse svečano in ljubeznjivo sprejelo naše drage goste.

Zato me veže dolžnost, da se v imenu celokupnega Jugoslovanskega gasilstva — posebej še imenom I. prostovoljnega in reševalnega društva v Ljubljani, ter v svojem imenu zahvalim pred vsem preblagorodnemu g. banu, prevzvišenemu škofu g. dr. Rožmanu, mestni občini ljubljanski in županu g. dr. Dinku Pucu za velikodušno pomoč in vsestransko podporo, blagorodni dvorni dami gospej Franji dr. Tavčarjevi, kumici našega društva, narodnemu ženstvu, zastopnikom oblasti in korporacij ter društvom, ki so sodelovali pri kongresnih slavnostih, someščanom, ki so okrasili svoja poslopja z cvetjem in zastavami, končno tisoč in tisoč glavi množici, ki je simpatizirala z nami in se udeleževala vseh naših prireditev.

Zahvaljujem se slednjič našemu časopisju, ki je brez izjeme nesebično podpiralo stremljenje in veliko delo gasilskega kongresnega odbora in s tem pripomoglo, da se je iz kongresnih prireditev razvila velika in iskrena državna in nacijonalna manifestacija.

V Ljubljani, dne 5. avgusta 1930.

Josip Turk
starosta jugoslovanske gasilske zveze in načelnik I. prostov. gasilnega in reševalnega društva v Ljubljani.

Znano vsem je prav gotovo
dosti klejkih muholovov,
dobri so le dva, tri dneve,
potlej prejšnje so zadeve.
Toda ta-le nova stvar je,
ki te muh pošteno varje
— te nadloge prav nič vredne
ne en dan — tri, štiri tedne!

AEROXON se zove, ah,
AEROXON ta mušji strah;
AEROXON je sredstvo pravo,
AEROXON lovi za stavo.

Gostovanje članov mariborskega gledališča

Člani mariborskega Narodnega gledališče Štefka Fratnikova, Stjepan Ivelja, Pavel Rasberger in Franjo Tovornik so priredili meseca julija več gostovanj in sicer v Rušah, Prevaljah, Dravogradu, Konjicah, Šmarju pri Jelšah, Laškem, Slov. Bistrici, Slovenjgradcu, Vojniku in Brežicah. Nastopili so povsod z lepim uspehom ter izvajali razne koncertne, operne in operetne arije ter komedije. Ob tem počitniškem gostovanju omenjene skupine je treba poudariti, da je nastop Fratnikove, ki si je že precej opomogla od težke bolezni, očitoval vsestranski napredek tako v igralskem kakor pevskem pogledu. Mnogi, ki so ob njenem začetništvu morebiti zdvajali, bodo morali ta napredek priznati. Ravno tako je ugajal tudi Stjepan Ivelja, ljubljenec mariborske gledališke publike s svojim prijetnim in že precej izšolanim tenorjem ter žel za dovršeno odpete arije toplo priznanje in pohvalo občinstva. Rasberger, ki je vodja gostovanja, in Tovornik sta reševala zabavno-šaljive točke programa. Podjetnost omenjene skupine je treba pohvalno poděrtati; kaj so pravzaprav taka-le gostovanja, se je zlasti pokazalo ob neredkih gmotnih razočaranjih na turneji. Sicer ni mogla četvorica nuditi z ozirom na sestavo programa in proizvajalne možnosti niti iz daleka tega, kar bi bilo mogoče ob — drugačnih razmerah. Zato je krivda drugod, ako ni moglo občinstvo v polnejši meri razbrati tega, kaj lahko v danem primeru nudi mariborsko gledališče s svojim ansamblom. Riziko podjetja bi bil pregromen in kdo bi si drznil, prevzeti ga nase. Končno se ponuja ob imenovanem gostovanju še neka dobra stran: da se je zunaj v navedenih krajih v občinstvu posvežil spomin, da ima Maribor še nekaj kulturnega življenja, ki ga s skrbnostjo in vnemo razvija mariborsko Narodno gledališče. Te dni nadaljuje omenjena skupina svoja gostovanja po nekaterih drugih krajih na severovzhodnem koncu naše dravske banovine in sicer v Murski Soboti, Ljutomeru, Radencih in Mali Nedelji. —c.

★ **Ob pričenjajočem se poapnenju krvnih cevi** navaja raba naravne »**Franz-Josef**« grenčice k rednemu odvajanju in zmanjša visoki pritisk krvi. Mojstri v zdravilstvu priporočajo pri raznih starostnih pojavih »**Franz-Josef**« vodo, ker zanesljivo in milo odstranjuje zastajanja v kanalu želodčnega čreva in lenivo prebavo ter milo ublažuje razdraženost živcev. »**Franz-Josef**«-grenčica se dobiva v lekarnah, drogerijah in specerijskih trgovinah.

Dr. Ivan Pintar

specialist za ženske bolezni in porodništvo.
Ljubljana, Tavčarjeva ulica 2,
do preklica ne ordinira.

Jugoslovanski učitelji na Jadranu

Velaluka, avgusta 1930.

Naša dolgoletna želja je bila, da ustanovimo za učiteljstvo samostojno kolonijo na Jadranu! Po izredno uspelih ekskurzijah po naši državi in bratski ČSR smo letovali v velikih počitnicah dvakrat na Bolu, otok Brač, kjer je letovalo preko 100 jugoslovanskih učiteljev(ic) iz vseh banovin. Lansko leto je bil v Mariboru Učit. Fer. Savez, ki naj po pravilih združuje učiteljstvo osnovnih, meščanskih in profesorje srednjih in visokih šol z glavno nalogo, da si ustvarimo našo kolonijo na Jadranu. Odločili smo se za Velaluko, otok Korčula, ki je bila zelo neznana jugoslovanskim letoviščarjem. Led je kljub raznim zaprekam prebit in kolonija jasno argumentira, da vodstvo UFS ni ostalo samo pri besedah. V krasni in zelo primerni šoli za kolonijo smo namestili popolnoma nove postelje in slamnjače od znane veletrgovine Kašman iz Škofje Loke. V šoli sta dve urejeni jedilnici s kuhinjo, kjer kraljuje kuhar s 3 pomočniki in se je na splošno zadovoljnost izborno izkazal!

Ker se bo v bližnji bodočnosti Velaluka brezdvomno pomnožila z letoviščarji, samo kratek opis. Mesto Velaluka s 5000 prebivalci leži v lepem 6 km dolgem zalivu otoka Korčule, ki je na dveh straneh odprt proti Visu in Splitu. Mesto ima kopališče s 30 kabinami, lep park, osnovno in meščansko šolo (kjer je učiteljska kolonija), lep hotel »Istra«, ki ga upravlja Slovenec g. Zajec. Za zabavo skrbita dve godbi na pihala. Središče življenja pa je naša kolonija, ki je prva, kjer letuje preko 90 kolonistov. Čez dan odmeva petje na plaži, v večernih urah pa na obali in pa v raznih »podrumih«, kjer točijo dalmatinca po 3 Din liter. Ožgani obrazi veselih Slovenk, brhkih Srbkinj in temperamentnih Dalmatink nudijo pestro sliko. Vsi kramljajo kot stari znanci, najraje pa zapojo z žarom ognja in z vriskanjem: »Regiment po cesti gre«! — To jasno priča o jugoslovanskem bratstvu in ljubavi. Kolonijo UFS si je ogledal sam gospod minister prosvete Maksimović, ki se je informiral o organizaciji UFS in koloniji in je bil zelo zadovoljen.

Hitro nam minevajo dnevi, kajti 11. avgusta zapustimo Velaluko po 30 dnevnem bivanju z načrtom, da pomnožimo našo kolonijo drugo leto, kjer bo letovalo po izredno nizki ceni preko 120 jugoslovanskih učiteljev(ic) pod okriljem UFS.

Ob našem odhodu iz Veleluke naša prisrčna zahvala v prvi vrsti »Društvu za saobračaj stranaca«, ki nam je v vseh ozirih pomagalo, da smo lepo provedli večji del naših počitnic na našem večno lepem Jadranu, in ostalim organizacijam, ki so vsako našo željo takoj uresničile, zahvala godbi, ki nas je razveseljevala ob večernih urah in na kopališču, zahvala prisrčna »Jadranski plovitbi«, ki je dovolila članstvu UFS na vseh progah 50% popust v vseh razredih in ravnateljstvu drž. železnic v Zagrebu, ki nam je kljub velikemu prometu rezerviralo dva vagona do Splita s komodnostjo II. razreda, da smo tako udobno potovali!

Del učiteljstva potuje na kongres UJU v Beograd, ostali del pa potuje preko Dubrovnika. Sarajeva v domači kraj. Tekom letovanja je bila ekskurzija na Vis, Komižo in večno lepo jamo Bišev, nadalje na Korčulo (okrog celega otoka), v Dubrovnik, Kotor.

Ostanejo nam samo spomini, lepi, osvežujoči in z novimi in probujenimi močmi se vrača jugoslovansko učiteljstvo na svoja službena mesta. Živeli in do svidenja! — Slavko Mrovlje, gl. pov. UFS.

Od plina omamljeni rudarji

Trbovlje, 6. avg.

Nenavadna nesreča bi se danes kmalu dogodila v jami in to radi plinov, ki jih izpušča bencinski motor za prevažanje vozičkov za premog iz sebe. V opoldanski uri je rešilni avto prostovolj. rudn. gas. društva dirjal proti bolnišnici in med tem se je že razširil glas, da je več rudarjev v jami od plinov ponesrečenih in že tudi nekaj mrtvih, kar pa se hvala Bogu ni uresničilo. V bolnišnici se nahajajo samo štirje in sicer Karel Kastelic, paznik, Anton Novak, kopač, Jože Tomše, kopač in Ivan Mlakar, vodja motorja. Stvar je bila sledeča. Ivan Mlakar je vozil z bencinskim motorjem okrog 10 dopoldne po progi »Leže če« 12 vozičkov proti novemu jašku Neža I, ki obstoji sedaj samo iz ene tako imenovane šeste etaže in na kateri se nahajajo štiri delovne številke. Med vožnjo mu je motor nekaj nagajal, se ustavil in Mlakar se je trudil, da bi ga zopet spravil v pogon. Ves čas je motor izpuhaval pline. Zrak v jami je že itak slab na tej novi progi. Nabralo se je polno plina in Mlakar je omagal, za njim pa Novak, ki je bil ta dan Mlakarju dodeljen kot spremljevalce vlakov. Na progi je bil zaposlen pri ceveh za zalivanje jam kopač Tomše, katerega je plin istotako omamil. Jamskemu pazniku se je gotovo dozdevalo, da nekaj ni prav, ker ni bilo Mlakarja od jaška nazaj. Šel je za njim pogledat in takoj našel te tri že onemogle in omamljene. Na pomoč je najprvo sklical rudarje iz 6 etaže. Začel je najprvo sam z reševanjem, a je kmalu omagal. Ko so prišli pozvani na pomoč, so bili šele vsemu kos. Spravili so ponesrečence dva po jašku III in dva po progi »Leže če« na dan, kjer sta jih že pričakovala rudniška zdravnika dr. Jenšterle in dr. Baumgarten, ki sta jih sprejela v zdravljenje. Kastelic in Novak sta bila prva pri zavesti, med tem ko sta bila Mlakar in Tomše par ur v nezavesti. Vsi štirje se nahajajo sedaj v rudniški bolnišnici.

— PEGE —
odstrani takoj in brez sledu „**Creme Orizol**"
Dobiva se v lekarnah, drogerijah in parfumerijah. Založa: »Cosmochemia. Zagreb. Smičiklasova 22. Telefon 49-99

Kuhinjsko posodo

aluminijasto, emajlirano, modro, sivo, rujavo, prvovrstnih znamk, ima v največji izberi vedno na zalogi tvrdka z železnino

STANKO FLORJANČIČ

Ljubljana **Sv. Petra cesta 35**

Kadar Zila noj Drava nazaj potačo . . .

Iskal sem grob Drabosnjakov, a ga nisem našel. Rodil se je menda na Lipi, živel je na Drobosnah, pasijonske igre je igral na Kostanjah, umrl pa je baje v Domačalah in je pokopan v Umbergu pri podružnici.

Drabosnjak je bil revolucijonaren. Kopal je oplaze po njivah drabosnjaških in delal »rajme«, igral pasijonske igre in napravil tiskarno v kajži: tiskarno mu je razbila s kiji avstrijska policija in mu zažgala plod njegovega truda in dela na grmadi, njega pa vtaknila v ječo, čeprav so njegovi rajmi peli slavo Bogu na višavah in mir ljudem na zemlji. Posestvo mu je propadlo in umrl je ubit telesno in duševno. Ali bil je revolucijonar, da se je usodil pred več kot sto leti ustvarjati tiskarno, podzemno tiskarno in tiskati in pisati slovensko narečje. Drabosnjak je pojav predznamenja nove dobe, blisk na obzorju, ki je švignil iz teme in je zamrl brez plamena, zadušen v morju priviligiranega avstrijskega in nemškega, nemškega in avstrijskega dvornega birokratizma, ki je hotel iz kulture napraviti arhiv plešastih pismoukov, iz svobode pašnik bradatih kozlov, ki sproti pogrizejo vsak poganjek in ga vržejo neprebavljenega od sebe, na vse skupaj pa postaviti najmanj tisoč ton težki bronasti spomenik skupine lintvernov, ki kljujejo in bruhajo vodo . . . Zato tudi koroški Wutte Drabošnjaka ne pozna, ker na onih skromnih spominkih, ki so še ostali, ni rogovilastih pečatov s kačami, kremplji in hudičem. Kar zgodovina ni povezala s temi pečati, ni zgodovina, ni dokument — to je revolucija tudi za Wutteja. Drabosnjak pa je vseeno vstal, povedal svoje in izginil v domačalske lesove.

Profesor Kotnik, ki je pred vojno zbiral po kostanjskih hribih zadnje ostanke Drabosnjaka po svislih in kajžah, mu je hotel na Drabosnah postaviti spomenik — tam kjer je vozil gnoj po njivah in kjer kajža, koder je bila nastanjena tiskarna, še stoji. Pomagati so mu hoteli domačini, ki živijo okrog Drabosenj — ali med tem je prišel prevrat in Drabosnjak je ostal brez spomenika. Med tem je nabruhal lintver iz svojega žrela celo jezero. Drabosnjaku so nataknili Wutteji, Šumiji, Vrani potopljeni zvon še enkrat na glavo in poveznili vse skupaj še globlje v jezero.

Tavajoč po stezah drabosnjaških, hodim po Kostanjah, Domačalah, hodim po pokopališčih in čitam table: Jeliči, Tavšiči imajo napise nemške, Bajsi in Koflerji pa slovenske. Kuhler na Kostanjah se smehlja. Ima knjižnico, posojilnico, kar stari ljudje pomnijo se narodna meja z vrha Osojščice ni premaknila. On je Korošec, smehlja se in njegov smeh je fatalističen. »V občini imamo od deset tri zastopnike, fara ima 900 duš, 100 je Nemcev. Mogoče prihodnjič ne dobimo več tri.« Pripoveduje, da so jim Nemci hoteli vzeti posojilnico na občnem zboru, ali niso mogli. Potem so skušali ustanoviti svojo, ali tudi to niso mogli. Ni kapitala! — Čuden svet! Kaj je potem moč? In kje je tista moč? Kuhler zmiga z rameni in pogleda preko svojih njiv, kjer raste krasna ozimina, zamišljeno proti Podjuni. V Domačalah je Marašek, župnik in padar. Prej je bil na Strmcu, ali prevratna doba ga je spravila v okrilje domačalskega gradu. Na Strmcu je kmetoval in mu ni ostalo niti repu, čeprav je

Žitna letina v Slov. Krajini

M. Sobota, 5. avgusta.

Žalostna je bila žetev, mlačva pa še bolj žalostna. Sedaj, ko je večji del že vse končano, se lahko reče, da tako slabe žitne letine v Slovenski krajini že dolgo ni bilo. V splošnem je letina za 50 do 60 odstotkov slabša, kakor druga (dobra) leta. Ljudstvo presoja letino po tem, koliko »da« en »križ« (20 snopov). V slučaju zelo dobre letine se iz križa namlati 50 kg pšenice in 40 do 50 kg rži. Ako je letina srednja, da križ 25 do 30 kg zrnja. Letos križ ni dal niti 20 kg. V nekaterih občinah (v okolici Turnišča in Črensovec) so namlatili iz križa 18 do 20 kg. Okolica Bogojine pa je dobila od križa od 11 do 14 kg. V okolici M. Sobote je križ dal 15 do 20 kg. V gornjem, hribovitem delu krajine pa je bila mlačva še slabša.

Tako slabo žitno letino so zakrivile razne okolščine. Mnogo je zakrivila suša, ki je pritisnila ravno v dneh, ko je žito odcvetelo. Vsled suše zrnje ni moglo rasti, marveč se je takoj posušilo. Razen suše so imeli nekateri kraji še druge nadloge. Okolico Dobrovnika, Bogojine in nekatere občine v gornjem delu krajine je udarila toča. Občine v okolici Turnišča, Črensovec, Beltinec in občine ob Muri pa je mučila velika mišja nadloga. Nekatera žitna polja so miši popolnoma uničile, tako da skoraj žeti ni bilo treba. V krajih, kjer so gospodarile, so uničile povprečno do 50 odstotkov žita.

Slaba žitna letina je za vso Slovensko krajino velik udarec. Druga leta je tudi mali kmet in kočar lahko prodal 200 do 300 kg zrnja, da je lahko plačal davek in kril druge nujne potrebščine. Letos je to nemogoče in ker ljudstvo tudi drugih dohodkov nima, bo plačevanje davka zanj težko vprašanje. Pri odmerjanju davka se bodo morale davčne oblasti na to ozirati, zlasti še radi tega, ker ljudstvu ne bo povzročalo težav samo plačevanje davka, marveč bo moralo misliti na to, kako bo krilo žitni primanjkljaj v toliko, da se preživi. Vsej krajini pretijo kritični dnevi, posebno še v slučaju, ako tudi jesenski pridelki obrodijo slabo.

Koledar

Četrtek, 7. avgusta: Kajetan; Donat, škof, mučenec.

Osebne vesti

= **Nova maša.** Dne 27. julija je bil v Rimu posvečen v mašnika učenec gregorijanskega vseučilišča salezijanec g. Alojzij Tomc z Blok. Prvo sv. mašo bo opravil na Rakovniku v Ljubljani na Veliki šmaren (15. avgusta) ob pol 10.

= **Duhovniške vesti iz goriške nadškofije.** Goriški nadškof je letošnje novomašnike takole namestil: g. Matija Fortuna gre za kaplana v Tolmin, g. Srečko Reje v Postojno, g. Rafko Premrl v Cerkno, G. Jeklin odide iz Tolmina v Solkan, in g. Zorn Mirko iz Cerknega v Gorenje polje na Kanalskem.

= **Duhovniške izpremembe v lavantinski škofiji.** Premeščeni so sledeči gg. kaplani: Matija Munda iz Ruš v Ljutomer, Frančišek Bohanec iz Vojnika v Konjice ter Gregor Zafošnik iz Konjic v Celje.

= **Predsednik višjega deželnega sodišča g. dr. Anton Rogina** se je vrnil z odmora ter zopet prevzel vodstvo sodišča.

= **Poroka.** V Limbušu pri Mariboru se je poročil uradnik pri zagrebški podružnici Ljubljanske kreditne banke g. Drago Senica z gdč. Tatjano Hribarjevo, vnukinjo ministra n. r. g. Ivana Hribarja. Bilo srečno!

= **Iz železniške službe.** Napredovali so za uradnika III/3: Varl Ivan, poslovodja, kurilnica Maribor in Vičič Matija, sprevodnik-vlakovodja, Ljubljana gl. kol., dosedaj zvaničnika I/1; za zvaničnika 1/3 Grilc Ivan, sprevodnik, Ljubljana gl. kol., dosedaj zvaničnik II/2. — Premeščeni so: uradnik II. kat. Ursič Franc, komerc. uradnik, Rakek, k prom. komerc. odeljenju; uradnika III. kategorije: Jezovšek Rudolf, komerc. urad., Zagorje, na Rakek; Medvešček Vekoslav, administrativni uradnik, delavnica Maribor G. D. v Maribor gl. kol.; zvaničniki I. kategorije: Rus Ivan, strojevodja, kurilnica Maribor v kurilniško ekspozituro Dravograd-Meža; Škrilec Štefan, prometnik, Ormož v Rimske toplice; Gregori Jožef, prometnik, Rogaška Slatina v Rogatec; Grbec Franc, prometnik, Logatec v Dobovo; zvaničniki II. kategorije: Kirbiš Ivan, blokovnik, Maribor gl. kol. na Pragersko; Kurner Heribert, kurjač, kurilnica Maribor v kurilnico Split, direkcije Zagreb; Šramel Anton, progovni čuvaj, prog. sek. Celje k prog. sek. Maribor gl. proga; Vokač Milan, kurjač, kurilnica Maribor v kurilniško ekspozituro Murska Sobota; Unger Franc, sprevodnik, Ljubljana gl. kol. v Maribor gl. kol.; Vatovec Josip, prog. čuvaj, prog. sek. Zidani most k prog. sek. Ljubljana gl. proga; Milič Frančišek, kretnik, Stična v Ljubljano gl. kol.

Novi grobovi

† **Župnik Jožef Florijančič.** Včeraj, 6. avgusta je umrl v Žičah tamkaj bivajoči vpokojeni župnik g. Jožef Florijančič. Blagi pokojnik je bil rojen 8. marca 1877 v Studenicah. V duhovnika je bil posvečen 20. julija 1900. Kot kaplan je služboval pri Sv. Juriju ob Taboru od 1901 do 1908. Kot župnik je bil pri Sv. Martinu na Pohorju od 1908 do 1917. Nato je bil župnik v Žičah pri Konjicah. Bolehal je devet let. V tej dobi je mnogo pretrpel. Pogreb blagega pokojnika bo jutri, v petek 8. avgusta ob 10 dopoldne v Žičah. Časten mu spomin.

Mala kronika

★ **Občni zbor Vzajemnosti**, društva duhovnikov ljubljanske škofije, bo v sredo 3. septembra 1930 popoldne ob pol 3 v posvetovalnici Jugoslovanske tiskarne. Dnevni red: 1. Poročilo predsednika; 2. poročilo blagajnika; 3. poročilo nadzorstva; 4. odobritev letnega računa; 5. volitev odbora; 6. volitev nadzorstva; 7. slučajnosti. Ako bi bil občni zbor ob določeni uri radi nezadostnega števila prisotnih članov nesklepčen, se z ozirom na § 8 društvenih pravil pol ure pozneje vrši drugi občni zbor, ki more veljavno sklepati ob vsakem številu navzočih članov. — Odbor.

★ **Sv. maša zadušnica za blagopokojnega g. župnika in dekana Janka Šiško** bo v petek dne 8. avg. od pol 8 v Kranju.

★ **Kočevska šeststoletnica in slavnostna knjiga.** O priliki označenega slavlja je izšla tudi spominska knjiga »Jubiläums-Festbuch«, ki ima precej prav zanimivih člankov. Zgodovinski spisi pač ne vzdrže stroge kritike, kar se je v tem listu pod črto že ugotovilo, resnično so bili starejši kočevski zgodovinarji veliko bolj zanesljivi. Pa celo v tej knjigi se priznava, da so bile sedanje kočevske pokrajine že pred prihodom nemških naseljencev obljudene ob robu in v dostopnih gozdih po Slovencih, zato je dokazovanje, da je nastalo ime Gottschee iz Gottes-See prav neresno (str. 73). Ali ne poznate slovenskih koč! — Slovence naziva knjiga na str. 169. »Die Winden«, kar ni ne prav in ne pravilno. — Za nemške posestnike na Kočevskem se navajajo v »Festbuchu« na str. 234.—236. sledeči: Ahac, Bartolj, Benkolj, Janež, Ješeljnik, Kalič, Koj, Kovač, Lavrič, Levstik, Lipovec, Mavrin, Miklič, More, Muhič, Naglič, Pajnič, Poje, Pospišil, Svaršnik, Tomič, Venkuš, Vesel, Žagar in Žebal, seveda vsi v nemškem pravopisu, kar pa na stvari sami nič ne izpremeni. — Na ravno teh straneh slavnostne knjige stoji tudi stavek: »Seit 1919 greift das Slovenische Platz. Besonders in die Augen fällt mir der Grabstein eines »Franz Knauss«, neben dessen alten deutschen Namen ein slovenischer Spruch in goldenen Lettern prangte«. — Drugače je knjiga prav lično opremljena od znotraj in zunaj.

★ **Naša plava kri.** K temu članku v »Slovencu« z dne 3. avgusta t. l. pripominjamo, da so bili tudi plemeniti oziroma pozneje baroni Rastern iz Doba pri Kamniku prvotno slovenski Počivalniki, katerih domovje stoji še dandanes nad Tržičem proti Košuti.

★ **Posebni vlak Vrhnika—Ljubljana.** Za povratek udeležencev odkritja Cankarjevega spomenika na Vrhniki vozi v nedeljo dne 10. avg. 1930 z Vrhnike v Ljubljano gl. kol. posebni vlak z odhodom z Vrhnike ob 22.30.

★ **Izletniški vlak Zagreb—Ljubljana.** V noči od 14. na 15. avgusta t. l. vozi na progi Zagreb gl. kol.—Ljubljana gl. kol. izletniški vlak št. 628 z odhodom iz Zagreba gl. kol. ob 23.25 in prihodom v Ljubljano gl. kol. ob 3.50 ter v obratni smeri v noči od 15. na 16. avg. t. l. izletniški vlak št. 631 z odhodom iz Ljubljane gl. kol. ob 22.18 in prihodom v Zagreb gl. kol. ob 1.55 min. Oba izletniška vlaka imata zvezo z izletniškim vlakom na odnosno iz Gorenjske.

★ **Uboj pri Sv. Lenartu v Slov. goricah.** Do 4 zjutraj so kvartali živinski mešetar Ivan Slaček iz Radehove, Franc Šumandl, posestnik iz Zgornjih Žerjavc ter živinski trgovec Gvid. Najprej so kvartali v Bohlovi gostilni pri Sv. Lenartu. Nadaljevali so v Lešnikovi gostilni. Sredi igre so se nenadoma sporekli in spoprijeli. Prav za prav nikdo ne ve, kako se je to zgodilo. Nenadoma se je Slaček po spopadu zrušil na tla in izdihnil. Iz prerezane žile na levi vratni strani je curljala kri. Šumandl se je nato v spremstvu gostilničarja Lešnika podal na orožniško postajo, kjer se je prijavil. Šumandl zatrjuje, da je Slaček prinesel iz kuhinje kuhinjski nož, hotel ga zabosti, nakar mu je on nož izvil in mu v silobranu prizadejal rano. Zadeva se bo razjasnila pri mariborskem okrožnem sodišču.

★ **G. dr. Josip Mencej**, profesor v Novem mestu, nam sporoča, da on ni identičen z ženinom istega imena, ki se je baje poročil na Brezjah. Gospod profesor je še vedno samec.

★ **Tečaj za konserviranje sadja, zelenjave in sadnih sokov** na dr. Krekovi mešč. gospodinjski šoli v Zgor. Šiški pri Ljubljani od 18. do 23. avg. t. l. Priglase sprejema vodstvo šole.

★ **»Naš list«**, glasilo katoliške akcije za kamniški okraj prinaša v avgustovi številki na osmih straneh toliko lepega, zanimivega in spodbudnega čtiva, da ga bo tudi izven kemniške dekanije vsak z veseljem vzel v roko. Toplo priporočamo!

★ **Avtomobilske in motociklistične dirke na Podkorenskem sedlu.** Koroški avtomobilski klub priredi tudi letos nadvse zanimive dirke na Podkorensko sedlo. Ta vsakoletna prireditev ima letos še posebno obeležje vsled dejstva, ker praznuje klub ob tej priliki tudi 25-letnico svojega obstoja. Koroški avtomobilski klub, s katerim goji naš klub dobre sosedne odnošaje, je povabil Ljubljansko sekcijo avtomobilskega kluba kraljevine Jugoslavije že ob priliki zadnjega izleta na Koroško, da prisostvuje po svojemu članstvu zanimivi prireditvi na Podkorenskem sedlu. Kakor smo zvedeli, se udeleži dirke motornih koles tudi večje število naših motociklistov, s čimer bo zanimivost dirke le še pridobila. Start, odnosno cilj je v Kaindorfu na Koroški strani, radi česar se je potreba izkazati s potrebnimi dokumenti za prehod meje. Tukajšnji klub bo pa pravočasno podvzel korake, da bo zadostoval za prehod meje z avtomobilom internacijonalni potni list. Tudi sicer se bo stremelo za čim večjo olajšavo običajnih formalnosti za prehod preko meje, tako da bo zadostovala le osebna legitimacija. Tekma se prične ob 10. dopoldne in je potrebno, da so gledalci pravočasno na mestu, ker bo proga že pred pričetkom tekem zaprta za vsak promet. Pozivamo naše članstvo, da prisostvuje tej zanimivi gorski tekmi in da se preskrbi v tem slučaju zgoraj navedene dokumente.

★ **Nabavite si še danes** M. Humekovo knjigo: **Sadno vino in sadjevec.** Imeli boste zanesljiv in skrben vir za praktično izrabo sadja. **Prihranili si boste mnogo denarja,** če boste poslušali neprecenljive nasvete, ki jih ta knjižica vsebuje. **Pojasnilo je opremljeno z 42 nazornimi podobami.** Velja Vas knjižica pa samo 10 Din! Nabavite si jo še danes, da boste imeli že od letošnjega pridelka sadja vse koristi. Kdor se pravočasno pusti poučiti, prišteđi denar, poveča svoje blagostanje!

★ **Med. univ. dr. Ed. Suher** se je preselil **iz Šiške na Dunajsko cesto 37, v hišo pred lekarno pri Sv. Krištofu.**

★ **Največji reveži so slepci.** Spominjajte se jih! »Dom slepih« ima položnico 14.672.

Ljubljana

»Ljubljanac. Danes v četrtek ob osmih zvečer začnemo s pevskimi vajami. Razposlal sem itak vsem posebna vabila. Kdor bi vabila pomotoma ne prejel, naj oprosti ter naj se odzove temu povabilu. Stvar je nujna in pričakuje pevovodja kot odbor, da se članstvo polnoštevilno udeležuje pevskih vaj. — Tajnik.

⊙ **Živilski trg** v splošnem očividno popušča. Nekaj radi deževja, nekaj radi mlačve, žetve in setve na kmetih, sicer pa je gotovih živil nekako konec. Borovnic na primer, gob ter malin je bilo včeraj na trgu tako malo, da so prodajalke kmalu vse razprodale. Do enajstih je bila fronta ob semenišču ter ob Jugoslovanski knjigarni skoraj popolnoma prazna. Vsled manjšega dovoza so seveda poskočile cene. Cene sploh niso več odvisne od uradno določenih cen; ženice jih prodajajo po uvidevnosti in po kvaliteti. Isto je z malinami. Le borovnice so imele stalno ceno: 2.50 liter. — Tudi drugih poljskih pridelkov je bilo silno malo, krompirja je zmanjkalo že okoli devetih, cena mu je bila 1—1.50 Din. — Banačani so belo grozdje prodajali že po 7 Din.

⊙ **Smola gospodične Tončke.** 29letna Tončka Kuharjeva ima v življenju smolo. Česarkoli se poloti, vse ji izpodleti, še celo tatvine. V Zagrebu je bila natakarica, pa je trdo delo ni veselilo. Seznanila se je z nekim ključavničarjem, ki ga je nato okradla. Izmaknila mu je 2600 Din in pobegnila z njimi v Ljubljano. Ključavničar pa se je pripeljal za njo v Ljubljano. Na šišenski stražnici je potožil svojo skrb nadzorniku g. Pavloviču, nakar je ta odšel z njim iskat tatinsko dekle, o katerem je okradenec vedel, da se mudi nekje v Šiški. Imela sta srečo, zakaj tatinsko Tončko sta srečala že na cesti. G. Pavlovič je dekle aretiral. Pri njej je policija našla samo še 420 Din, za ostali denar pa si je dekle kupilo novo obleko, klobuk, čevlje, nogavice, sploh vse, kar potrebuje prava gospodična za eleganco. Tončka je morala seveda v zapor, svoje elegance pa se je veselila samo tri dni.

⊙ **Okradeni delavci.** Zelo je bilo oškodovanih šest delavcev, ki stanujejo v baraki stavbenika Curka na Cesti dveh cesarjev. V torek je namreč nekdo vlomil v to barako in delavcem pobral skoro vso obleko in perilo. Delavci trpe okoli 1800 Din škode. Vlom je moral izvršiti kdo, ki je prav dobro poznal razmere v tej baraki.

⊙ **Izgred v Šelenburgovi ulici.** V torek okrog 7 zvečer je stražnik aretiral nekega vinjenega človeka, ki se je nedostojno obnašal na cesti. Stražnik je hotel moža odvesti na stražnico, toda v Šelenburgovi ulici se mu je možakar iztrgal in pobegnil. Stražnik je tekel za njim in ga ujel pred kavarno »Zvezdo«. Mož pa se je še naprej upiral stražniku, se vlegel na tla, tako da ga je moral prenesti stražnik s pomočjo drugih stražnikov, ki so prihiteli na pomoč, v vežo, kjer so možakarja vklenili. Ko so moža gnali na stražnico, so pričeli nepoučeni sprehajalci, po večini mladi ljudje, protestirati proti temu, nakar je policija legitimirala 10 oseb. Na policiji se je izkazalo, da je razgrajač že star znanec policije.

⊙ **Prijet tat koles.** Policiji se je končno le posrečilo prijeti kolesarskega tatu. Je to stari tat in že večkrat kaznovani Lovro Oman. V torek popoldne je v Kolodvorski ulici ponujal dobro žensko kolo znamke »Tribuna« za malenkostno ceno 400 Din. Ljudje so pozorili na Omana stražnika, ki ga je aretiral. Oman na policiji ni hotel povedati, kje je kolo ukradel in tudi ni znan pravi lastnik. Možakar pa se menda kar poklicno bavi s prodajo ukradenih koles, zakaj pri njem so dobili potrdilo, da je nekomu prodal kolo znamke »Puch«. Mož je bil izročen sodišču.

⊙ **Lekarne.** Nočno službo imajo: Dr. Piccoli, Dunajska cesta 6 in Mr. Bakarčič, Sv. Jakoba trg 9.

Maribor

Cestna dela v mariborskem okraju

Včeraj se je vršila v posvetovalnici okrajne samouprave na Koroški cesti plenarna seja mariborskega okrajnega cestnega odbora, ki so se je udeležili polnoštevilno vsi člani in pa okrajni načelnik g. dr. Ipavic. Načelnik g. Žebot in dr. Strmšek sta poročala o deputaciji, ki je bila 5. avgusta pri banu in podbanu, katerima je izročila želje mariborskega okrajnega cestnega odbora glede novih cestnih zgradb v okraju. Večina del na novih cestah in preureditev starih banovinskih cest se je izvršila v lastni režiji. Razpisala se bo oddaja del za novo cesto Sv. Peter-Trojane, približno dva in pol km. Ker je trasa za pohorsko cesto iz Reke proti Ruški koči že izvedena, se bo v najkrajšem času izdelal tozadeven gradbeni načrt, tako da bo mogoče že letos pričeti z delom iz Reke proti planoti Kaplje. Cela proga, ki meri 14 km, se bo prihodnje leto s pomočjo banske uprave dogradila. Dela za trasiranje cestnih zgradb, ki so v letošnjem proračunu, se bodo oddala najcenejšemu zasebnemu ponudniku. Dela pri nasipu za dovozno cesto do novega dupleškega mostu se tudi izvršijo v lastni režiji. Pri vseh režijskih delih se določa poseben režijski odbor. Na zahtevo kraljeve banske uprave se bodo tudi za l. 1929./30. pobirali posebni prispevki za prekomerno uporabo okrajnih cest. Za gradnjo pobreške ceste prispevata okrajni cestni odbor mariborski (50000 Din) in mariborska mestna občina. Ob zaključku se je načelnik g. Žebot zahvalil vsem navzočim za udeležbo in složno sodelovanje ter prosil navzočega načelnika g. dr. Ipavica, da podpira okrajni cestni odbor pri izvajanju njegovega cestnega programa.

*

☐ **Odposlanca mariborskega okrajnega cestnega odbora** načelnik Franjo Žebot ter član dr. Pavel Strmšek sta bila v torek, dne 5. t. m., sprejeta od bana inž. Serneca in pomočnika dr. Pirkmajerja. Podala sta poročilo o delovanju okrajnega cestnega odbora, osobito o zgradbah mostov in novih cest ter o raznih drugih preurejenih banovinskih in občinskih cest. Odposlanca sta dobila navodila, kako je postopati pri novih zgradbah, ter zagotovilo, da pojde banska uprava cestnemu odboru pri njegovem delu za zboljšanje cestnih in prometnih zvez na roko. Tudi je banska uprava odobrila dobavo tovornega vozila iu cestnega valjarja.

☐ **Himen.** Poročil se je v tukajšnji stolnici odvetnik dr. Slavko Barle z gdč. Elzo Peklarjevo, absolventinjo trgovske akademije. Bilo srečno!

☐ **Smrtna kosa.** V 71 letu je umrl vpokojeni kaznilniški nadpaznik Ivan Filiplič, Vrbanova ulica štev. 6. Pogreb bo danes ob 16 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju. — V Pobrežju v Nasipni ulici 34 je umrla hišna posestnica Jožefa Zupan, stara 73 let. Pogreb bo jutri ob 15 iz mrtvašnice na mestnem pokopališču v Pobrežju.

☐ **Na slovesen način** se je v torek zvečer vršil sprejem Magirus-lestve. Ob tej priliki se je zbralo veliko občinstva. Raz lestve je spregovoril načelnik tukajšnje požarne brambe Ivan Voler, ki je zlasti naglasil zasluge mestne občine mariborske, ki je s prispevkom 500.000 Din pripomogla k nakupu lestve, s kakršno se v naši državi ponašajo samo Belgrad, Zagreb in Novi Sad. Občinstvo si je v velikem številu v teku včerajšnjega dne ogledovalo novo lestvo.

☐ **Iz tajne seje mestnega občinskega sveta.** Več prosilcev je bilo sprejetih v občinsko zvezo. — Pogajanja radi elektrifikacije kamniške občine potekajo ugodno. — Prizivu Antona Maja radi gradbe delavnice za kuhanje firneža se je ugodilo. — Mariji in Alojziju Stumpf se je znižala prirastkarina za eno tretjino. — Pritožbi Andreja in Elize Trop zoper naknadno predpisane hišnonajemninske doklade in pa Ivana Kosa zoper predpis plačila večje porabe vode sta se zavrnili. — Ravnotako se ni ugodilo prošnjam F. Lovrenčiča, Elize Lorber, I. Saurina in Hermana Suppanza v zadevah prirastkarine. — Pač pa se je Tereziji Vodeník prirastkarina deloma znižala. — V sporazumu s Falo se je na tozadevno prošnjo podaljšala Ludviku Franzu dobavna pogodba za tok za poldrugo leto do 1. julija 1932. — Prizivu SUZOR-ja v zadevi gradnje palače na voglu Marijine in Sodne ulice se je deloma ugodilo v smislu uradnega predloga gradbenega urada. — Posebno živahna je bila razprava, ki se je razvila v zvezi z vprašanjem morebitne uvedbe občinske trošarine. Zadeva se je odstopila odseku, da jo prouči, ker so nekateri občinski svetniki bili mnenja, da se naj raje razpravlja o kakšni drugi davščini. — V odbor »Javne kuhinje« pride kot zastopnik mestne občine g. Brandtner.

☐ **Delavski tabor na Lubični** pri Poljčanah priredi v nedeljo, dne 10. avgusta Krekova mladina. Ob 9 sv. maša, nato tabor. Govorijo tov. Kores in tov. Rezman ter prof. Canjkar za kat. akcijo. Odhod z Glavnega trga z mestnim avtobusom točno ob 6 zjutraj. Kdor se želi udeležiti tabora, naj se prijavi v pisarni na Koroški cesti 1 med uradnimi urami. Vožnja tja in nazaj 16 Din za osebo.

☐ **Docent dr. Ivan Matko** ne ordinira od 6. avgusta do 1. septembra vsled študijskega potovanja. Od 1. septembra naprej bo ordiniral v Trubarjevi ulici štev. 5.

☐ **Pred malim senatom.** V stanovanju A. Potočnika v Pobrežju se je zbirala neka sumljiva družbica, ki je kovala razne tatinske načrte, dokler je ni varnostna oblast docela razkrinkala. Včeraj so sedeli na zatožni klopi: 19letni delavec Josip K. iz Pobrežja, 19letni delavec Franc N. iz Pobrežja, 23letni posestnik in delavec Anton Potočnik iz Pobrežja, 23letni delavec Josip Rotman iz Maribora ter 32letni delavec Karol Pipenbacher iz Pobrežja. Prvi trije se obtožujejo radi tatvin, ki so jih izvršili v Pobrežju jeseni 1929 in spomladi 1930; Rotman in Pipenbacher pa, ker sta kupila ukradene kokoši. — Tudi so se zagovarjali včeraj pred malim senatom 68letna ključavničarjeva žena Marija Bele iz Limbuša, 18letna delavka R. C. iz Maribora, 21letni Rudolf Kocbek, brivski pomočnik iz Maribora ter 44letna ključavničarjeva žena Josipina Heber iz Studenecev. Marija Bele se obtožuje zločinstva zoper življenje in telo, ker je soobtoženi R. C. odpravila plod; obtoženka R. C., nadalje Kocbek in Heberjeva pa so v smislu obtožnice krivi prestopka zoper življenje in telo in sicer Kocbek in Heberjeva, ker sta naklepoma nasnovala R. C. k dopustitvi dejanja. Beletova in R. C. priznavata dejanje, dočim Kocbek in Heberjeva krivdo zanikata. Razpravi je vodil sodnik okrožnega sodišča Zemljič, dr. Lešnik in Kolšek prisednika. Obtožbo je zastopal višji državni pravdnik dr. Jančič. Obsojeni so bili: Josip K. na 1 mesec in 14 dni strogega zapora; Franc N. na 20 dni strogega zapora; Potočnik na 20 dni strogega zapora in 60 dinarjev globe; Rotman na 7 dni strogega zapora in 60 dinarjev globe. Druga razprava pa se je preložila, ker je Beletovo ugriznil pes, radi česar ni mogla k razpravi.

☐ **Oboki — pribežališče deložirancev.** Pod oboke drž. mosta na desnem bregu se je zatekel v torek zvečer poštni uslužbenec Miroslav Šumer z ženo in 4 otroci. Stanoval je doslej v Taborski ulici 22, pa so ga deložirali. Pod oboki državnega mostu je sedaj 19 družin z 80 stanovalci.

☐ **Zasebni nameščenci za svoje pravice.** V torek zvečer so zborovali v Zadružnem domu zasebni nameščenci. Zborovanje je otvoril in vodil obč. svetnik Petejan. Ugotovilo se je, da se mnogi ne držijo določil uredbe o odpiranju ter zapiranju obratovalnic, radi česar se je storil sklep, da se bodo vsi slučaji kršitve javili banski upravi. Razen tega so se na omenjenem zborovanju obravnavale nekatere tekoče zadeve.

☐ **Kolonija pod oboki drž. mosta** je bila predmet živahne razprave na torkovi seji mestnega občinskega sveta. Dodatno k tozadevnemu včerajš-

---

imel poleg kmetije še »plačo«. Komaj da je odnesel pete. Sedaj mašuje redno vsako jutro v grajski kapelici, ki se imenuje župna cerkev — sam, dela Znidaršičeve in druge panje, stiska soke in bere »Narodni listič. Iščem na pokopališču, kje je pokopan dekan Schaubach. Vem da je več deseletij bil domačijski dekan, a na pokopališču ni duha ne sluha.

»Ko sem prišel v Domačale, sem skušal med farani zbrati vsaj za križ, ali dobil sem komaj 26 šilingov. Schaubach je imel namreč tako hudo kuharico, da se je zamerila vsem faranom in zato nima niti križa na grobu.« mi pripoveduje Marašek.

Po vsej priliki je Domačale, skrito v sence smrečja in jagnjedi, zatočišče in počivališče čudne plemenitaške zmesi. Na pokopališču, ki ima komaj tri slovenske napise, najdeš grobnice raznih grofov Wagenšpergov, Rosenbergov, Karolyjev, ki hodijo kot eksponenti različnih obubožanih vej svojih mogočnih rodbin umirat v ta zapuščeni kot z zanemarjenim gradom in istotakim parkom, ki se razprostira ob nekdanji rimski cesti.

Čudim se Maraščeku ob trditvi, da pridiguje le enkrat na mesec nemški — že od nekdaj stara navada, drugače je cerkveni jezik slovenski. Ali ko grem po vasi, skoraj ne čujem slovenske besede. Marašek sam trdi, da so Domačale ponemčene. Jaz mislim, da je k temu mnogo pripomogla huda kuharica nekdanjega dekana Schaubacha. —

Strmec s svojimi skalami, s svojim Šentjurjem, se dviga kakor čelo iz dežele Drabosnjakove. Dve mogočni, navpično padajoči skali, ločeni med seboj po globokem, ozkem rovu, prehajata v smeri proti Kostanjam v valovito pogričevje, pokrito s smrekovimi lesovi nekdanjega viastelinstva strmškega. Na vzhodni skali je Šent Jurij, na zahodni razvalina; vse skupaj pa je po ljudski pripovedki ostanek starega gradišča s poezijo jam, belih kač, ajdovskih templjev in deklic. Na gradišču stanuje in samotari tesar. Pravo orlovo gnezdo to! Ne vidim žive duše in ko se spomnim koliko sto in stoletij je že dahnilo preko teh skal in zidin, od legijonarjev rimske ceste, ki so ostavili viden znak svojega gospodstva na redkih izkopninah, mimo Borutovih županov, ki so si postavili tod častilnice svojih bogov, naselili svoje poljedelce po obronkih teh gričev in po ravnih poljih desno in levo, a so morali svoje taborišče prepustiti bavarskim spreobračalcem in izginiti iz zgodovine ali nastopiti prerojeni z novimi imeni in novim duhom, tujim naseljem njih očetov, selišči, ki so pa ostala ohranjena do današnjega dne, — do najnovejših časov, ki je pregnal od tod še zadnje sledove oportunizma in nasilja, ter ga temeljito prenesel v vasi pod skalami — vidim in čutim, da je Drabosnjak živel in umiral tod od nekdaj in da živi še sedaj. — Tu na teh skalah je poslušal Drabosnjak evangelij in sveto pismo ob nedeljah in ga presajal potem v svoje rajme in obnavljal ob pasijonu na Kostanjah. Cel Gornji Rož leži odkrit pod skalami, v pepelnatem azuru leži pod stenami Babe, Petetina in Golice, dežela Miklove Zale, izdane žene, Šent Jakob, Leše Janežičeve, Svatne, dravski pesek se skrije in pokaže, Zila, Dobrač, moten blesk Vrbskega jezera, Lodiško jezero, obzorje Podjune, Obir, Peca in sem nazaj Svinja. Čisto blizu spodaj so vasice Trnovlje, Mali Strmec, Braniče, čimdalje od Vrbe tembolj tihe, neznatne, temmanj barvite, ali tembolj izrazite, jedre, polne in lepše ... (Dalje.)

Zastopstvo za Slovenijo: DR. A. KANSKY
kemična tovarna, Ljubljana, Krekov trg 7

njemu poročilu poročamo, da je občinski svet v zvezi s sklepom za gradnjo provizorične barake (8 × 48) ob Kraljeviča Marka ulici sklenil, obrniti se na pristojno oblastvo, da iz razlogov higiene prepreči strankam bivanje pod oboki drž. mosta. Tudi se je v teku debate naglašalo, da most ni občinska last in torej tudi ne prostor pod oboki, zaradi česar bi bili predvsem poklicani drugi činitelji, da rešijo to neprijetno vprašanje. Upravičeno je naglašal obč. svetnik Oškak, da je mestna občina mariborska pokazala globoko umevanje, če je šla preko vsega tega in če je z gradnjo provizorične barake dala vsem okoliškim občinam v tem oziru lep zgled.

☐ **Na zatožni klopi** je sedel včeraj pri tukajšnjem okrožnem sodišču 21 letni mlinar Franc Košti iz Ivanjcev, ker je 18. maja t. l. v Rijavcih zabodel z nožem Antona in Ignacija Izeka, in sicer prvega v desno, drugega pa v levo roko. Razen tega je udaril s koso preko glave Antona in Julijano Izek, Ignacija Izeka pa po desni ključnici. Obtoženi Košti je bil zaradi težke telesne poškodbe že enkrat predkaznovan. Obsojen je bil na šest mesecev strogega zapora.

☐ **V plamenih** . . . V torek okoli 23 je pričelo goreti gospodarsko poslopje posestnika Josipa Kodriča v Jalovcu 15. Na mesto požara sta takoj prispeli mariborska in pekerska požarna bramba ter s svojo intervencijo rešili, kar se je rešiti dalo. Zgorela je ena svinja ter večja zaloga sena in slame ter poljedelskega orodja. Škoda je precejšnja.

☐ **Nezgoda v tovarni.** 24 letnemu delavcu Vladimiru Ogrizoviču, uslužbenemu v tovarni »Prometna d. d.« v Bistrici pri Limbušu, je padel kos ostrega železa na noge ter mu prerezal levo nogo nad peto. Prepeljali so ga v tukajšnjo splošno bolnišnico.

Celje

✞ **† Franc Strupi.** Včeraj zjutraj okrog 4 je na svojem posestvu na celjskem Gradu v starosti 64 let nenadoma preminul zadet od kapi obče znani celjski veletrgovec gospod Fran Strupi, lastnik steklarske in porcelanske trgovine v Celju na Kralja Petra cesti. S pokojnim Strupijem lega v grob markantna slovenska korenina, ki je s svojim življenjem in delom pokazal, kaj zmore neustrašenost in energija. V dobi najtežjih narodnih bojev je pričel graditi iz majhnega sedanje ugledno podjetje, neprestano zadevajoč ob ovire in nasprotstva tedanjih celjskih denarnih nemških mogotcev. Z neverjetno zvestobo svojim gospodarskim ciljem je stresel raz sebe vsa napotja v trdni zavesti, da je nacionalna posest Celja v veliki meri odvisna od dovolj močne gospodarske afirmacije celjskih Slovencev. Tako vidimo Strupija med najodličnejšimi slovenskimi narodnimi borci Celja. Bil je tako vsestransko udejstvujoča se celjska osebnost, da je nastala za njim resnično bridka vrzel. Naj Vsedobri nenadoma umrlemu vštejejo njegove obilne zasluge za slovenski narod, njega kulturo in socialni položaj ter naj mu bo dober sodnik. Preostalim izrekamo kot dobrim prijateljem našega lista iskreno sožalje. — Pogreb blagopokojnega se vrši jutri v petek, dne 8. avgusta ob pol 5 izpred hiše Kralja Petra cesta 16 na celjsko mestno pokopališče.

✞ **Požarni alarm brez hujših posledic.** V torek 5. t. m. okrog pol 11 zvečer se je naenkrat začelo razlegati po Prešernovi in Aleksandrovi ulici vpitje: Pri Štermeckiju gori. In res je bilo iz velikega napisnega stolpa opaziti svetlikanje. Kajpak se je nabrala kmalu pred hišo velika množica ljudi, deloma celo le napol oblečenih. Hiša je bila trdno zaklenjena in v njej menda ne stanuje nihče. Tako kmalu na lice mesta došli gasilci niso niti mogli podvzeti kaj hitrega za gašenje. Ko se je končno prikazal lastnik s ključi, so gasilci hitro pregledali vse prostore veletrgovine in skladišč, a našli so le na podstrešju goreti malo električno žarnico, ki jo je bil nekdo pozabil ugasniti. Ko so jo ugasnili, je bilo tudi »požara« konec. Ljudje so z dolgimi nosovi odšli in kar v glavo jim ni šlo, da niso že resnično ovohali dima.

✞ **Težka nesreča na celjskem kolodvoru.** 39letna žena delavca iz Gaberja Marija Belina se je hotela včeraj zjutraj z osebnim vlakom peljati proti Mariboru. Ker pa je stal istočasno v postaji tudi vlak proti Ljubljani, je v naglici in nepoznajoča razmere stopila v ljubljanski vlak. Ko se je vlak pričel že pomikati, je šele zapazila pomoto in, kljub temu, da so jo potniki zadrževali, skočila iz že dosti hitro vozečega vlaka. Čeprav je pravilno skočila, jo je vendar zračni pritisk s tako silo vrgel ob tla, da si je po izjavi poklicanega zdravnika dr. Premschaka prebila lobanjo in močno pretresla možgane. Ponesrečenko so nezavestno odpeljali v celjsko bolnico.

✞ **Prva nesreča pri asfaltiranju Krekovega trga.** Križnik Valentin iz Kanala pri Gorici je že 69 let star, vendar še krepko pomaga pri delih na asfaltiranju Krekovega trga. Predvčerajšnjim je okrog pol sedmih zvečer pomagal porivati z gramozom naloženi voz. Pri tem mu je spodrsnilo in padel je tako nesrečno pod voz, da se je ranil na dveh mestih nad levim komolcem ter še nad levim zapestjem. K sreči rane niso nevarne in bo Križnik kmalu okreval.

Poizvedovanje

Ušel je mlad jovski pes, nemški kratkodlaki »Vorstehhund«. Kdor bi ga dobil, se naproša, da ga odda proti nagradi v Ilirski ulici 31.

Rateče — Planica

Kolodvor. Ratečani smo vendar dosegli zopet svoj kolodvor. Imeli smo kolodvor pred in med vojno skupno z Belopečani, toda tá je sedaj v posesti Italije. Ko so Italijani zasedli naše kraje, smo se morali odreči marsikateri ugodnosti, lastnini, pravici in mnogo smo morali hudega prestati in potrpeti. Čas pa rane celi in tako smo se tudi mi privadili novim razmeram. Naš g. duhovni svetnik je poskrbel, da je dobila vas po vojni svoje postajališče; najprej za silo pri čuvajnici, potem je napravila občina na primernejšem mestu lično čakalnico, kjer je krasen razgled proti Planici in na tromejo Peč. S tem napredkom smo bili zadovoljni, ker nam ni bilo treba več hoditi v eno uro oddaljeno Kranjsko goro na kolodvor. Ampak potreba se je izkazala, da Ratečani brez tovornega kolodvora ne morejo biti, zato je zaprosila občina na merodajnih mestih v tem oziru, in res, oblasti so nam šle na roko, tako, da imamo zopet to, kar smo pred vojno imeli, lastni kolodvor. Za Rateče—Planico je to velika pridobitev, zlasti tudi v tujsko prometnem oziru. S to pridobitvijo bo postal naš kraj bolj znan in samostojen, ker do sedaj so ga nekateri smatrali za koroško domeno. — 9. t. m. bo kolodvor otvorjen.

Kranj

Otvoritev tekstilne šole v Kranju. Na zadnji seji občinskega odbora se je obravnavalo definitivno o tekstilni šoli v Kranju, o otvoritvi in pripravah za namestitev zavoda. Banska uprava je stavila mestni občini alternativno odločitev v najkrajšem času, ker se poleg Kranja potegujeta za tekstilno šolo tudi mesto Maribor in Litija, ki radevolje žrtvujeta za šolo še večje koncesije, kot se zahteva od Kranja. Minister za industrijo in trgovino je letos spomladi podpisal in izdal odlok, da se **s 1. septembrom t. l. otvori v Kranju državna tekstilna šola,** prva te vrste v Jugoslaviji. Istočasno se je premestila puškarska šola v Užice. Z ozirom na rapidno naraščajočo in razvijajočo se tekstilno industrijo v Kranju, so je že dalj časa mislilo na ustanovitev tekstilne šole. Že pred 4 leti je izgledalo, da dobimo to šolo in »Mestna hranilnica« je že tedaj ponudila in tudi delno dogradila prostore za ustanovitev šole. Zato so prostori v surovem stanju že dograjeni in je potrebna le pospešena dozidava poslopja. Odveč bi bilo podčrtavati velik in dalekosežen pomen dejstva, da pride v Kranj tekstilna šola, ki bo absolventom šole nudila možnost, da dobe v tovarnah službe mojstrov, katere upravljajo sedaj izključno samo tujci. S tem veselim dejstvom pa sovpada vprašanje gospodarskega, finančnega značaja, v koliko bo zato obremenjena mestna občina, ki se ima pogajati z dvema faktorjema: z državo odnosno banovino in »Mestno hranilnico« glede najemnine za prostore. Položaj je sedaj po dogovoru z banovino in »Mestno hranilnico« sledeč: »Mestna hranilnica« bo dovršila zgradbo poslopja za namestitev šole. Kapital, vložen v zgradbo, se bo amortiziral z osem in pol odstotnimi obrestmi v teku 18 let in zato zahteva »Mestna hranilnica« od mestne občine sklenitev pogodbe, po kateri prepusti »Mestna hranilnica« svoje prostore tekstilni šoli za dobo 18 let proti letni najemnini po Din 88.000.—. Ta najemna pogodba je do poteka 18 let, to je do amortizacije vloženega kapitala neodpovedljiva tako za mestno občino, kot za »Mestno hranilnico«. Pogodba mora biti odobrena tudi od nadzorstvene oblasti. Iz dopisa banske uprave je razvidno, da prevzame banska uprava del bremena nase s tem, da prispeva k letni najemnini za učne prostore imenovanega zavoda 50% in sicer zaenkrat samo v dobi prvih treh šolskih let. Mestna občina Kranj prevzame drugo polovico najemnine in se obvezuje, da bo skrbela za brezplačno kurjavo in razsvetljavo. V zadevi se je razvila daljša in živahna debata, v katero so posegli različni gg. občinski svetovalci. Najbolj tehtno in uvaževano je v zaščito občinskih interesov nastopil obč. svet. g. prof. Watzl, ki je vzporedil primer tekstilne šole primeru bivše puškarske in izrazil upravičeno bojazen, da ne bi občino radi visoke najemnine zadelo preobčutno breme, za slučaj, da šola ne bi povoljno uspevala. Sicer pa vsi člani občinskega odbora enodušno pozdravljajo ustanovitev te šole. Po daljšem vsebinsko zelo zanimivem govoru župana g. Pirca se sprejme konkreten predlog obč. svet. g. dr. Sabothyja, s katerim se občinsko predstojništvo pooblasti, da sklene z »Mestno hranilnico« najemno pogodbo v smislu označenih pogojev in da oskrbi oblastno dovoljenje. Sklene se tudi naprositi bansko upravo, da svojo obvezno izjavo prolongira za daljšo dobo.

Črnuče

Velika aktivnost v gradnji stanovanjskih hiš se kaže zadnji dve leti med našimi vaščani; pa tudi marsikateri tujec si rad postavi svoj dom v prijaznih Črnučah. Največ novih hiš je bilo zidanih na prejšnjem Lukmanovem svetu, to pa predvsem zato, ker leži ta večinoma v bližini železniške postaje. Radi velike gradbene delavnosti pa so tudi čez noč postala stavbišča več kot štirikrat dražja in danes je že težko dobiti primerno stavbišče pod 20 Din za m², kar je za oddaljenost 6 km od Ljubljane vsekakor veliko.

V **Jerkotovi opekarni** se obratuje zelo pridno. G. ban je zelo ustregel Črnučanom, da je dovolil začasno uporabljanje toka Ljub. elektrarne v Jerkotovi opekarni, saj najde tu zaslužka mnogo delavcev, pa tudi posestniki v sedanji kmetski krizi z vožnjo nekaj zaslužijo. Tako služi en obrat v dobrobit vse vasi.

Borovnica

Cepljenje zoper škrlatinko. Pretekli ponedeljek se je pričelo s cepljenjem proti škrlatinki za vso borovniško občino v prostorih ljudske šole. Cepljenju so pod strogimi kaznimi podvrženimi vsi od 2. do 16. leta starosti. Cepljenje se bo vršilo še tri nadaljne ponedeljke po vrsti. — Epidemija je ponehala, novih slučajev škrlatice ni bilo, nekaj bolnih otrok je pa še vedno v bolniški oskrbi. Najhujše smo menda že prestali, kontumac bo najbrže v kratkem ukinjen, ker je čuti, da se bo že drugo nedeljo vršila veselica borovniškega gas. društva, kateri jih bo sledilo najbrž še par.

»Junak«. Že dolga je vrsta nedelj, ki bi se v njih kaj po krvi dišečega ne zgodilo. Enkrat se pogledajo grdo med seboj fantje, drugič se delavci, ki delajo cesto, z vrči obkladajo, tako, da mirne nedelje skoroda ni. Tudi preteklo nedeljo je tekla kri. — Pa ne, da so se z noži obdelali. Kaj še! Ta čas se je izmenjala pa-tija delavcev, zaposlenih pri gradnji ceste na Pokojišču. In oni delavec, ki smo o njem pred nedavnim časom poročali, da jo je dobil z vrčem po glavi, je hotel za slovo pokazati, da nekaj vzdrži. V neki gostilni se je opil, potem prijel za kozarec, udaril z njim po mizi in ga tako razdrobil. Pa to še ni bilo dovolj. Z golo roko je začel tolči po črepinjah, da si je vso roko porezal. — Vsak po svoje!

Logatec

Gradba novega kopališča se bliža koncu in bo kopališče v par dneh izročeno v uporabo. Pozno je za letos, vendar je kopališče zgrajeno tako, da bo nudilo možnost kopanja in solnčenja tudi ob nekoliko hladnejšem vremenu. Ureditev kopališča odgovarja vsem higijeničnim zahtevam, vsa stavba pa napravi že sedaj zelo prijeten in vabljiv utis. Kopanja željno občinstvo si ogleduje napredovanje dela ter se pohvalno izraža o tako lepo posrečeni izvedbi zamisli gospoda župana. V zvezi s kopališčem se regulira tudi del struge Logaščice in tvori novo uravnani del struge z lansko leto regulirano strugo in novim mostom preko Logaščice prav prijetno in nadvse koristno celoto. Kopališče, ki bi delalo čast tudi večjim krajem, kakor je naš Logatec, bo na praznik, 15. t. m., slovesno blagoslovljeno, občinstvu pa bo radi pozne sezone dostopno že ta teden.

Rakek

Kraljeva banska uprava je razglasila, da bo dobil podporo, kdor bo moderno uredil svoje gnojišče in greznico. Čudno pa se zdi, da je tako malo zanimanja za to podporo, dasi je v občini še zelo mnogo gnojišč, ki so še bolj tako — po starem. Oglasila sta se namreč samo dva posestnika, pa še ta dva sta umaknila prošnje, ko sta zvedela za stroge predpise pri ureditvi gnojišča. Baje so ravno ti predpisi vzrok, da ne sežejo ljudje po podpori.

Sadike za pogozditev bodo dobili od kr. banske uprave vsi revnejši posestniki zastonj ali pa vsaj po znižani ceni. Kdor torej reflektira na sadike, naj se oglasi med uradnimi urami v občinski pisarni do 20. t. m., da ga vzame županstvo na zapisnik.

Cerknica

Kopališko vprašanje rešeno. Mnogo se je že pisalo o našem kopališču, o težavah, ki se stavljajo vnetim kopalcem na pot in o najrazličnejših poskusih raznih činiteljev, ki so se že od začetka trudili, kako bi to zamotano vprašanje rešili in kako pomogli Cerkničanom do treh najcenejših in najboljših zdravnikov: do zraka, solnca, vode. Kopališče je bilo velikokrat že na tem, da izgine, le z injekcijami se je še vzdrževalo, kljub temu, da je kopališče pri nas zelo potrebno, za kar priča veliko število kopalcev. Letos so kopališče rešili na ta način, da so kopalci sami odkupili parcele ob vodi. V našem listu smo že opozorili, da je ta rešitev, žal, le začasna in tudi predlagali, naj vzame kopališko vprašanje v roke občina, katera naj ga uredi in tako zagotovi svojim občanom trajno kopel, kar bi bilo tudi velik korak naprej do Cerknice — letovišča. Hvala Bogu, da so se dobili uvidevni možje, ki so se za stvar zavzeli. Na občinski seji v nedeljo 3. avgusta je tukajšnji odvetnik g. dr. Ciril Kraševec predlagal, »v javnem interesu in v imenu vseh mnogoštevilnih kopalcev«, kot omenja v svoji prošnji, naj kupi občina primerno parcelo, na kateri naj postavi par kabin, stranišče in izvrši ob bregu kako majhno betonsko adaptacijo. Stroški za to — tako pravi g. odvetnik v svojem predlogu — bi bili malenkostni. Občina naj vstavi v proračun primeren znesek, nekaj bi prispevala banska uprava in banski zdravstveni svet, nadalje telovadna društva, protituberkulozna liga itd. Tudi občina Rakek bi nekaj prispevala, ker tam ni primerne vode in bi se hodili iz Rakeka kopat v Cerknico. Predlog g. dr. Kraševca je prodri pri občinski seji. Zlasti sta se zavzela za to tukajšnji g. dekan Juvanc in g. Ronko Janez. Občina bo vstavila v proračun primeren znesek, razpisala v kratkem času dela in tako bomo imeli drugo leto lepo kopališče, ki bo v kras Cerknici in trajen spomenik delu gospodov, ki so se za to zavzeli. Prav toplo moramo pozdraviti predlog g. dr. Kraševca in se zahvaliti občini za sprejetje tega predloga. Iz tega se tudi vidi, da se je Cerknica prebudila iz pasivnosti in začela — bil je že zadnji čas! — korakati za drugimi kraji naše lepe domovine v lepše čase. Razveseljiv in hvalevreden pojav!

Zagorje

Kmetijska podružnica. V nedeljo, dne 10. t. m. po prvi maši se vrši pri g. Koprivcu sestanek članov »Kmetijske podružnice«, kjer bo načelstvo podalo poročilo in računski zaključek za leto 1929-30. Sprejemale se bodo tudi prošnje na bansko upravo za prispevek k gradnji novih gnojišč in gnojiščnih jam. Za zaključek bo še predavanje o izboljšanju naših po suši prizadetih travnikov.

Murska Sobota

Slovo. V ponedeljek je zapustila tukajšnjo **bolnišnico** č. s. **prednica.** V bolnišnici je delovala 13 let. Koliko je storila v teh dolgih letih, se ne da popisati. Bila je prava mati tako podložnim sestram, kakor bolnikom. Za svoje zasluge na karitativnem polju je bila večkrat odlikovana in je dobila celo red sv. Save. Na novem mestu ji želimo mnogo zadovoljnosti in božjega blagoslova.

Ustavljena dražba. Dne 4. t. m. se je v tukajšnjem Szaparyjevem gradu začela razprodaja vseh premičnin. Od blizu in daleč je prišlo mnogo kupcev. Do večera je bilo prodanih mnogo predmetov. Dražba bi se morala nadaljevati tudi naslednje dni, toda zvečer omenjenega dne je bila ustavljena.

Smrtna kosa. V torek je bila pokopana 77letna starka Helena Kos. Postala je žrtev raka, ki ji je tekom treh let razjedel ves obraz.

Izročitev odlikovanja. Učiteljici ge. Matildi **Prelog,** soprogi davčnega nadkontrolorja, je bil izročen red sv. Save V. razreda. Odlikovanje je dobila za zasluge, ki si jih je pridobila z delom na nacionalno prosvetnem polju.

Že nekaj dni naznanjajo veliki lepaki, da se vrši v četrtek, dne 7. avgusta t. l. v Murski Soboti pod vodstvom Pavla Rasbergerja koncertni in gledališki večer. Na sporedu so koncertne, operne in operetne arije ter kratke komedije.

Slovenjgradec

Osebna vest. Okrajni načelnik vladni svetnik g. Miroslav Viher se je pretekli ponedeljek vrnil s svojega bolezenskega dopusta ter prevzel zopet svoje posle. Nahajal se je v Splitu, kamor rad zahaja vsako leto, da tam prebije svoj letni odmor.

Novo napisno tablo je te dni dobilo tukajšnje okrajno načelstvo.

Poskus samomora. Pretekli petek je v svoji sobi v hotelu Komauer v Meži pri Dravogradu v samomorilnem namenu zavžil 20 tablet »Veromala« 62 letni trgovec Hugo Haring iz Hamburga. Haring se je prejšnji večer kazal zamišljenega in je sobarici naročil, naj ga drugo jutro ne budi. Ker ga drugi dan popoldne še ni bilo na spregled, se je hotelirju zdelo sumljivo ter je o tem obvestil železniško obmejno policijo v Dravogradu, katera se je v zadevi prepričala ter našla Haringa ležati sredi svoje sobe v znak ležečega v nezavesti. Haringa je hotelir Komauer s svojim avtomobilom prepeljal v bolnišnico v Slovenjgradec. Vzrok poskusa samoumora je bil slej kot prej ta, ker je bil Haring brez vseh denarnih sredstev, ter je pri Komauerju ostal na hrani in stanovanju dolžan 400 Din.

Tri pustne šeme so se v ponedeljek zvečer pojavile v našem mestu. Prišle so po Prečni ulici in jo zavile mimo Schullerja dol proti Sokolskemu domu ter po cesti na desno. Oblečene so pa bile po arabsko z v rute zavitimi glavami ter so mimo idočim delale razne opazke. Po glasu se da sklepati, da so to napol dorastle frkle, ki v svoji domišljavosti ne vedo, kaj bi počele in uganjajo take neumnosti. Slične slučaje je bilo opaziti že večkrat.

Velik živinski in kramarski sejem se vrši v Slovenjgradcu v ponedeljek, dne 11. t. m.

Nove knjige

Walter Scott: Ivanhoe. (Zgodovinski roman. Prevedel Vladimir Levstik. 1930. — Založila Modra ptica, Ljubljana.)

Ne vem, po katerem čudnem naključju vse do danes nismo imeli nobenega Scotta v našem razmeroma bogatem prevodnem slovstvu, vem pa, da gre Modri ptici neoporečna hvala, da nam ga je naposled dala. Tem bolj, ker je baš Walter Scott tisti, ki ga smemo brez zadrege imenovati pravega očeta našega pripovednega slovstva. Saj ni nobena skrivnost, da je naš Josip Jurčič po njegovem zgledu izbiral snov in se pri njem učil tako tehnike kakor vseh drugih umetnij in čarovnij pripovedništva. Res je sicer, da je Fran Levstik imel tudi svoje prste vmes, a če pregledamo vsega Jurčiča ob Martinu Krpanu, bomo spoznali, da se ga je bore malo prijel; nevarnejše bi pa postalo, če bi postavil Scottovemu »Starinarju« Jurčičevega »Desetega brata« ob bok . . . Pa saj teh stvari nihče ne taji, da bi jih moral tu dokazovati; niti ni nihče tako slep, da bi ne videl Scottovega vpliva v vseh naših romantikih (in tujih seveda tudi) preko Tavčarja do najmlajših.

Tako . . . hotel sem reči, da me veseli, čitati naposled v domačem jeziku original, ob katerem se je naše slovstvo bujno razkošatilo.

Walter Scott se je rodil 15. avgusta l. 1771. v Edinburgu na Škotskem kot sin pravdnega dohtarja. Že v zgodnji mladosti se je zanimal za folkloro, za balade in pripovedke svoje ožje domovine. V svojem rojstnem mestu se je šolal ter pripravljal na poklic, katerega je izvrševal njegov oče. Postal je advokat in kot tak je imel najlepšo priliko, spoznati ljudi prav v njih jedro: bil je zelo marljiv v svojem poslu, a pri vsem delu mu je bilo leposlovje, do katerega je že zgodaj začutil nagnenje, vendarle poglavitno gibalo. Popotoval je po deželi in nabiral narodno blago. V javnost je stopil prvič leta 1799. v Lewisovih »Čudovitih zgodbah« s prevodom Goethejevega »Götza«, kateremu je pridal večje število balad v prevodu in originalnih. — Objavil je leta 1802./3 tri zvezke narodnih pesnitev iz angleško-škotskega obmejnega ozemlja, katerim je spet dodal nekaj lastnih pesmi, ki so že vzbudile splošno zanimanje. Pesnikovanje, s katerim je imel pri ljudstvu še dokaj sreče, je pa skoraj popolnoma opustil, čim se je pojavil velikan Byron. Svoj prvi roman »Waverley ali pred šestdesetimi leti« je obelodanil leta 1814. anonimno: s tem delom se je začela sijajna pisateljska karijera »velikega neznanca«. Sledilo je ogromno število romanov, v katerih prevladuje zgodovinsko folklorni element. Ni čuda, da je dosegel Scott s svojimi neštetimi povestmi tolik uspeh — saj je bil kot fabulist neizčrpen v svojih domislicah, mojster zgradbe romanskega zapletljaja, nedosegljiv portretist svojih junakov (ne izvzemši najbolj postranskih oseb, veren slikar pokrajine, šeg in navad ljudstva ter temeljit poznavalec zgodovine. Nemški pisatelj Theodor Fontane je ugotovil v Scottovem delu še sledečo prednost in odliko: »Kar je grešno, nam je kot greh prikazano. Marsikdo se bo ob tej hvali nasmehnil: pa je vendarle pohvala.« In na drugem mestu piše o Scottu: »Na sebi nosi pečat genija, pa ne na tem ali onem kosu, marveč na vsem. Vsikdar mlad, dokler ga nista porušili nesreča in bolezen, vsikdar enako silen in svež. Solnčni sij ga je obkrožal. Ves je sijal: bil je pravi vladar svoje dežele, vse bolj nego Jurij IV. v svojem belo vezenem jabotu, in kakor pravi škotski pregovor: »A kings face shall give grace.« (Kraljev pogled nosi srečo), tako je sir Walter trosil srečo in milost, kamor je pogledal. Vse njegovo življenje je bilo neprestano dobro delo; nosil je neizčrpen rog sreče, ker ga je vedno na novo polnila njegova ljubezen, njegova bogata darovitost in sreča, ki je zmerom dobrim in veselim ljudem naklonjena. Živali v njegovem domu so se stiskale k njemu, čim so ga ugledale; zakaj prihajal je le, da je božal, miloval in — dajal. Svojim slugam je bil najdobrotljivejši gospodar, gostom najgostoljubnejši gostitelj, svoji deci ideal življenja. Brez zlega, brez zavisti, lojalen in poln usmiljenja. Srce mu je utripalo za Škotsko, dela za svet — tako je preromal svojo pot do konca srečen, zapuščajoč blagoslov na svojih stopinjah.

Rikard Levjesrčni je bil eden izmed miljencev njegove domišlijije. Okrog tega junaškega kralja so se mu kar same pletle napete in dražljive zgodbe. Saj je posvetil njegovemu času in junaštvu kar dve knjigi: »Ivanhoe« ter »Talisman« — pa sta ti deli, zlasti »Ivanhoe«, med njegovimi najlepšimi. Brez dvoma je »Waverley« prvo njegovo delo, zanj najbolj značilno ter vsebuje kljub nedovršenosti tehničnega aparata največ notranjih in pesniških vrednot. Izmed Scottovih poznejših del pa ga skoraj ni, ki bi tako razkošno kazalo darovitost, kakor »Ivanhoe«. Zgodba »razdedinjenega viteza Ivanhoeja, njegovega očeta Cedrika in krasotice lady Rowene, žida Izaka in njegove hčerke Rebeke, oblastnega tatu kraljevskih predpravic Rikarda Levjesrčnega, princa Johna in njegovih podrepnikov; razkošateni zapletljaji med njimi; nepozabni prizori viteškega turnirja v Ashbyju — zares, mojstrsko delo romantike — in ni čuda, da je njegov avtor potegnil generacije in generacije romantično nastrojenih pisateljev za seboj. Vl. Levstikov prevod je gladek in čist, le tu in tam rabljeni hrvatizmi in rusizmi nekoliko kazijo jezik . . .

In vendar si ne morem kaj, da ne bi zabeležil še čudnega občutka, ki ga imaš ob čitanju vseh teh junaštev, vse te visoke in častne žlahtnosti — če se spomniš na Don Kihota . . . S. Š.

Preklic

Podpisana preklicujem svojega moža Franc Röthel-a, Stara žaga štev. 11, radi razkošnega življenja. Svarim vsakogar, naj se mu ne posoja denar ali kake druge vrednote, ker nisem plačnica zanj.

Rozalija Röthel, Stara žaga 11.

Živali v življenju narodov

Ko so prihajali prvi Evropejci v Bangkok, se niso malo čudili, ko so videli, kako brezskrbno se kopljejo domačini v reki Menam, dasi je v njej mrgolelo krokodilov. Potem so zvedeli, da je tem krokodilom s kraljevim ukazom prepovedano, da bi v mejah mestnega ozemlja nadlegovali ljudi. Ako se je kak krokodil proti temu ukazu pregrešil, potem je prišel k reki kraljevi rotilec krokodilov, zvabil žival s svojim čarodejnim klicem na površino, se zavihtel na njen hrbet in ji strl oči. S tem je veljala žival kot kaznovana in —

Siegfried Wagner, edini sin Riharda Wagnerja, ki je zaradi prevelikega napora pri pripravah za letošnje slavnostne igre v Bayreuthu živčno omagal in po kratkem trpljenju dne 4. t. m. umrl za kapjo. Star je bil 61 let.

ker slepa — zaprta v ječo. Tako je bil krokodil v pravnem oziru izenačen s človekom. Podobni posamezni slučaji so znani tudi v evropski zgodovini; tako so l. 1601. v Lizboni naperili pravdo zaradi čarovništva proti nekemu cirkuškemu konju, ki je bil pa na glavni razpravi oproščen, ker je njegov gospodar in mojster izdal svoje vežbalske zvijače.

Siamcem velja kot svet posebno beli slon. Kdor izsledi belega slona, dobi v davka prosto last toliko zemlje, kakor daleč seže slonovo rjovenje. Vsekakor mora tak slon odgovarjati natančno določenim predpisom: koža mora biti bela z rdečkastim bleskom, rep neokvarjen, nohti črni, zobje določene oblike. Takemu svetemu slonu izsekajo najprej udobno pot skozi pragozd, potem ga na razkošni kraljevi ladji prepeljejo v glavno mesto. Ob mestnih vratih ga na slovesen način sprejme celokupni dvor. Potem ga spremijo v njegovo domovanje v bližini kraljeve palače, kjer mu streže cela truma služabnikov, ki mu prožijo v dragocenih skledah njegove najljubše jedi; poseben zdravnik pazi na njegovo zdravje in bele opice odganjajo od njega bolezenske demone. Da velja samo samec kot svet, ne pomenja nikakega zaničevanja ženskega spola, marveč ima svoj razlog zgolj v indijskih verskih naukih.

Krokodili so spadali med svete živali tudi pri Egipčanih; imeli so vdomačene po templjih in tempeljskih vrtovih in jih krasili z obroči na vratu in nogah. Pri starih egiptovskih templjih so izkopali na tisoče mumificiranih krokodilov vseh velikosti — od 20 centimetrov do treh metrov. Pri Thebah so našli opićje pokopališče, pri Sakkarahu mavzolej svetih bikov.

Splošno je znano, da so narodi starega veka uporabljali živali tudi v vojni. Kartažani so bili baje prvi, ki so se v bitkah posluževali slonov. Toda najbrže je bil to tudi pri Indijcih prastar običaj. Sloni so bili pa nevarni sobojevniki, ker je vedno pretila nevarnost, da se pobesnele živali obrnejo proti lastnim vrstam. Hamilkar je zato iznašel posebno kladivo, s katerim je mogel jezdec v slučaju potrebe pobesnelega slona z enim samim udarcem v zatilnik ubiti. — Drugi narodi so se posluževali v vojni drugih živali: Parti so baje pred seboj gonili leve, Cilicijanci, Galci in Hirkanci — pse; tudi biki, kamele in celo osli so morali služiti v vojni kot udarne trume. — Znan je lev, ki je ob strani kralja Ramzesa II. tekel v bitko. Nasprotno je imel lev kartaginskega generala Hana miroljubno službo: nosil je plašč svojega gospoda, kadar se je ta sprehajal po mestnih ulicah.

Stari Grki so ljubili bolj idilične živali, posebno ptice. Petelinje borbe so bile narodna igra. V okras svojih domov so imeli pave. Gojil jih je Junonin duhovnik na otoku Samu in jih prodajal. Pava so si mogli omisliti le bogati ljudje, saj je stal posamezen pav okroglo 14.000 dinarjev!

V starem Rimu so se ljudje posebno radi pečali z odgojo krokarjev, ki so jih naučili besed, s katerimi so se laskali cesarju. Izučenega ptiča so potem ponudili v nakup cesarju. Tu se je zgodilo, da je naletel neki Rimljan na umsko zelo omejenega krokarja, ki ga je bil namenil cesarju Avgustu. Vsak dan se je mož mučil s ptičem, da bi ga naučil nekaj laskavih besed, toda zaman — ptiča se uk ni hotel prijeti. Po vsaki učni uri je mož žalostno dejal sam sebi: »Opera et impensa perdidi« — moj trud in denar sta šla po vodi! Ko se je ptič po dolgem trudu vendar-le naučil par uljudnih fraz, se je mož postavil s ptičem ob poti, koder je moral priti mimo cesar. Ko je Avgust prišel, je ptič gladko povedal svojo učenost. A cesar se ni zmenil zanj in je šel dalje. Tedaj pa je krokar zakrakal za njim: »Moj trud in denar sta šla po vodi!« Cesar se je obrnil, se nasmejal in ptiča kupil. — Stari Rimljani so se sploh veliko pečali s pticami — ne samo na krožniku! — ter so bili mojstri v tem, da so učili krokarje, srake, škorce, kose in celo liščke, slavčke in taščice govoriti. Papagaja si je mogel kupiti le bogataš, ker je stal toliko kakor dober suženj. Umljivo je, da so pogani razkošne živali ljubljenke, ko so poginile, pokopavali na »stanu primeren« način in jim postavljali nagrobne spomenike.

V srednjem veku je bila gojitev ptic pevk zelo razširjena. Leta 1402. je izdal Karol VI. ukaz, da morajo meščani ob kronanju v Reimsu in ob prihodu kraljice v Pariz spustiti iz kletk na svobodo najmanj po 400 ptic pevk, verjetno je, da je hotel s tem omejiti gojitev ptic po kletkah, ki se je vedno bolj širila.

Mohamedanski vladarji srednjega veka so se pečali z gojitvijo in vežbanjem golobov. Še-le izučen golob, ki je znal v letu črtati kroge ali celo zanke, je smel jesti z drugimi golobi, ki jih je krmil vladar lastnoročno.

Čarodejna šibica končala pravdo

V nekem mestu Nove Anglije je v zadnjem času tekla pravda med tamkajšnjim dobrodelnim društvom »Caritas« in sorodniki nenadno umrlega veleposestnika Lewisa zaradi dedščine. Pokojni Lewis je bil mnogo let član društva Caritas in je nekemu sočlanu več krat osebno izjavil, malo pred smrtjo pa pismeno obvestil tudi društveni odbor, da je v oporoki volil znaten del svojega premoženja društvu. Po njegovi nenadni smrti pa niso našli nikake oporoke in zakoniti dediči so odklonili vsako delitev premoženja z društvom Caritas. Društvo je nato vložilo tožbo. Tedaj se je oglasil neki pokojnikov prijatelj in izpovedal, da mu je bil Lewis nekoč rekel, da je zaradi varnosti pred ognjem spravil svojo oporoko v železno skrinjo in to zakopal na svojem posestvu. Nato je društvo naprosilo znanega angleškega iskatelja vode in rud s pomočjo čarodejne šibice — Roberta Beebe-ja, da bi, če mogoče, odkril mesto, kjer leži testament. Beebe je tri dni zaman iskal in nato pisal društvu, da ni upati na uspeh, ker je ozemlje preobširno in ni niti približno znano, kje bi se nahajal testament Društvo pa ga je brzojavno prosilo, naj nadaljuje svoj trud vsaj še en dan. Beebe je prošnji ugodil in šel naslednji dan na precej oddaljen hribček. Tu je začela njegova šiba nenadoma močno udarjati. Začel je kopati in res našel precej velik železen zaboj. Na mesto je potem prišla policijska komisija iz Londona, ki je zaboj odprla: v njem je ležala oporoka. Pravda za dedščino se je sedaj hitro zaključila in Caritas je dobila znaten legat.

Palec kot priča

Dolgoletni sodnik v Britski Indiji, sir Fred Wilkins, pripoveduje iz svojih izkušenj: Indijec je tako ustrojen, da, kadar laže, ne more mirovati s palcem na nogi. Palci so bili v preiskavah mnogokrat edine priče, ki niso lagale in na katere sem se lahko vselej zanesel. Zato sem velel povabljenim pričam, če so sploh bile obute, da so se že v predsobi sezule, ter sem to kakorkoli že utemeljil. Na ta način sem marsikdaj odkril resnico, ki je drugače ne bi bil, kajti z obrazom Indijec ničesar ne izda, poteze njegovega obraza so vedno enako ravnodušne in nečitljive.

Gramofon in zvočnik v cerkvi. V Marijini cerkvi v Berlinu — Reinickendorfu so poizkusili nadomestiti orgle z gramofonom. Poizkus se je popolnoma obnesel. Ker je gramofonska naprava znatno cenejša nego orgle in odpade tudi skrb za organista, si bo nedvomno še marsikaka revna cerkev pomagala na ta način.

Tehnika nekdaj in sedaj

Francoski inžener Lavallier je nazorno podal razliko med tehničnimi pripomočki, ki so jih poznali stari narodi, in pa med sodobno tehniko. Kakor poroča grški zgodovinar Herodot, so gradili slavno Cheopsovo piramido 20 let, a delalo je 100.000 sužnjev. Lavallier je izračunil, da bi zgradili enako piramido danes s pomočjo modernih tehničnih sredstev in 500 delavci v dobrih devetih mesecih.

Mednarodne tekme vseučiliških mojstrov, ki so se pravkar začele v Darmstadtu. Levo: nemški udeleženci; desno: zastavonoše Egipta, Argentinije in Amerike. Tekem se udeležuje 33 držav z nad 1000 člani.

»Ljudska knjižnica« in založništvo Jugoslov. knjigarne v Ljubljani 29. zvezek: Savinšek, IZPOD GOLICE, 30 Din, vez. 42 Din — 30 zvezek: Sienkiwicz, NA POLJU SLAVE 28 Din, vez. 40 Din. — 31. zvezek: Conan Doyle, IZGUBLJENI SVET (The Lost World). Romano (s slikami). 24 Din, vez. 32 Din — 32. zvezek: Reimmichl, ZAGORSKI ZVONOVI. — Slavič, NA SINAJ. 30 Din, vez. 42 Din. — 33 zvezek: Bridges, NA POMOČ. 30 Din, vez. 40 Din. — 35 zvezek: Brackel, CIRKUŠKI OTROK. 28 Din, vez. 40 Din.

Rumeni gusarji

39

(Sodobna zgodba.)

Mihael je dobro vedel, da je zdaj v prav resni zagati, vendar pa ni mislil toliko na svoj položaj kakor na Lovra, ki željno pričakuje, da bi dolgi dan minil ter prišla noč, ki mu prinese odrešenje. Vedel je tudi, da pri Budžaku lepa beseda ne bo zalegla, ostati mora ponosen ter poskusiti, ali se ne bo obnesla morda narejena samozavest.

»Bilo bi odveč, gospod Budžak,« reče, »ako bi vam klical v spomin, da sta rop in umor velika prestopka celo na Kitajskem!«

Budžaku se zmrači čelo.

»Taka in enaka vprašanja,« zarenči jezno, »vas ne bodo nič kaj zanimala, ko enkrat tile možje oddado salvo. Pa čemu bi tratil čas! Kje je vaša lanša?«

»A, torej tega vendarle ne ve!« si misli Mihael in kar veselo mu postane pri srcu. Glasno pa reče: »Vas nič ne briga, zato vam ne povem.«

Budžak se na peti obrne in da štirim možakom, ki so stali zadaj, kratko povelje v kitajščini. Postavijo se v vrsto in pripravijo puške za strel.

»Poglejte, gospod Tromp!« reče Budžak, »dam vam tri minute odloga, da se premislite, ne pa norite. Potem —«

V tem trenutku pa stopi k Budžaku Vu Hang, ki je doslej stal nekaj korakov za njim, ga prime pod pazduho, pelje nekoliko vstran in mu resno prigovarja. Budžak ga posluša z vidno nestrpnostjo in trdovratnostjo; Vu Hang pa le še in še pritiska nanj, da končno skomigne z rameni, pride nazaj in da ljudem drugačno povelje. Nato se vstopijo po dva in dva k Lo Fingu in Mihaelu, ter jima zapovedo, naj stopata.

Jasno je bilo, da bi bilo brezmiselno, ako bi se upirala. Na Vu Hangovo posredovanje sta vsaj nekaj časa pridobila. Mihaela in Lo Finga so prisilili, da sta hitro odkorakala, za njima pa Vu Hang in Budžak.

Prišli so mimo pagode, se ji ognili na levo, kake tri milje krepko stopali ter prišli v vas, ki jo je Mihael doslej poznal le v toliko, kolikor so mu drugi pravili.

Jetnika so gnali proti hiši, ki se je zdela, da je najbolj važna v vasi. Naj je prej bival v njej kdorkoli, zdaj je bil v njej Budžak. Stala je v sredi obsežne ograje z več stranskimi poslopji. Mihaela in Lo Finga so pahnili v neki prazen skedenj; zaprli vrata za njima in slišala sta, kako je zunaj zapah spolzel preko vrat in smuknil v svojo luknjo.

»Nič dobrega se nama ne obeta, gospod Fing,« pravi Mihael.

»Gotovo, blagorodje,« odvrne kmet. »Pa sva vsaj še živa in lahko jeva riž ter gledava v nebo.«

»Tako pravi vaš pregovor o človeku, ki ima čisto vest, kajneda? Kar se tiče riža pa priznam, da bi ga rad celo vedro; jako sem lačen.«

Jaz tudi; lahko pa bi stradal en teden, če bi vedel, da se bo najina stvar dobro iztekla.«

»Kaj bodo neki napravili z nama?«

»Kdo ve? Za svoje življenje se imava zahvaliti tistemu mlajšemu možaku; mogoče nama bo šel dalje na roko.«

»Bil je moj sošolec,« pravi Mihael. »Čudno se mi zdi, da je zašel v to roparsko sodrgo. No, bova že videla.«

Skedenj je bil temen; samo skozi eno odprtino, ki je bila visoko gori v steni, je prihajalo vanj nekaj svetlobe. Zunaj pa so odmevali koraki straže.

»Narediti ne moreva ničesar,« pravi Mihael, »zato predlagam, da zaspiva. Saj truden sem zadosti.«

In res: ko so čez nekaj ur odrinili zapah in odprli vrata, so oba jetnika zbudili iz globokega spanja.

Vu Hang je stopil v skedenj.

»Pravim vam, Tromp, prav žal mi je, da je vse to prišlo,« reče Mihaelu, »toda — no, pa rajši kar povejte, kje je vaša lanša! Najbolje bo tako za vas, verjemite mi!«

»Kakšen namen imate, Vu Hang, ne morem vedeti,« odvrne Mihael, »vendar pa toliko lahko rečem, da moja lanša vašega tatarskega prijatelja nič ne briga in zato ne povem ne vam ne njemu. Kaj pa sploh imate vi opraviti s tem človekom?«

»Žal mi je, da vam tega ne morem povedati, prav zares! Vendar pa sem vaš prijatelj, saj sva sošolca in prišel sem le zato semkaj, da bi vam pomagal. Zagotavljam vam, da bi za vas rad naredil vse, toda — vršiti moram svojo dolžnost, — saj me razumete — zato ne morem storiti za vas drugega, ko dati vam dober svet.«

»Jako ste ljubeznivi. Prav zares: prepričan sem, da ste nama rešili življenje edino vi, ki ste v odločilnem trenotku posegli vmes. Oba sva vam jako hvaležna!«

»O, to ni nič! Kaj pa je, ako storiš kaj za svojega bivšega sošolca! Dam pa vama dober svet: povejte mi, kje je lanša! Saj je stvar tako preprosta!«

»Da, preprosta je, pa vendar vam tega ne povem. Morate se pač zadovoliiti s to mojo zadnjo besedo.«

Državno plavalno prvenstvo juniorjev v Jugoslaviji

V sportnem kopališču Ilirije bomo imeli zopet priliko gledati plavalne in skakalne tekme. To pot za državno prvenstvo juniorjev. Juniorji iz cele države, nada plavalnega sporta, bodo merili svoje moči in se borili za ponosni naslov: državni prvak.

Plavalni sport se je v zadnjih letih v državi zelo razširil. Napredek v tej panogi je tako velik, kakor ga ne beleži nobena druga sportna panoga. Je pa to tudi razumljivo, saj je znano, da je plavanje od vseh sportnih panog najbolj koristno. Bo pa zato tudi to plavalno prvenstvo najbolj številno. Tekmovalo bo skupno v plavanju 246 tekmovalcev, poleg tega pa še 55 štafet, moških in ženskih. Za skoke je pa prijavljeno skupno 51 tekmovalcev. Že samo te številke pokažejo, kako ogromen je napredek v tej panogi sporta. Ta velika udeležba bo tudi vplivala na rezultate. Kajti pri ostri konkurenci, ki je v vsaki točki (za točko 50 m prosto je prijavljenih 50 tekmovalcev), bodo prisiljeni favoriti napeti vse sile. Radi tega tudi niso izključeni novi državni rekordi.

Ob tej priliki pa moramo ugotoviti žalostno dejstvo. Ljubljanska podzveza šteje šest klubov-članov, na tekmovanjih sodelujeta pa vedno le dva! Ostali štirje pa počivajo in se grejejo. Slovenija bi morala imeti na teh tekmah močnejše zastopstvo. Prilike za ta sport so ravno v Sloveniji izredno ugodne. Vkljub temu se je pa pričel plavalni sport širiti šele po zgraditvi kopališča Ilirije. Gotovo je dosti talentiranih plavalcev v Mariboru, Celju, Novem mestu, Bledu in drugod, samo organizirati bi bilo treba! Upajmo, da te vrste niso zaman, kajti ravno plavanje je panoga sporta, v kateri imamo Slovenci priliko, da se uveljavimo.

V samem kopališču Ilirije je pa vsako dopoldne zelo živahno. Plavalci Jadrana in Viktorije pridno trenirajo, da se čimpreje privadijo vodi, ki je precej drugačna kot morska. Radi tega nas tudi ne smejo motiti rezultati, ki so jih dosegli na svojih klubskih tekmah obmorski klubi. Res, da so ravno radi teh dobrih rezultatov izgledi naših klubov na zmago precej manjši. Jadran, Viktorija, Ilirija so vsi resni konkurenti za prvo mesto, za njimi ne zaostajata dosti Primorje in Jug.

Sestavljen je tudi sodniški zbor. Ugotoviti pa moramo, da ni ne enega zastopnika naših klubov. Zaenkrat to dejstvo samo zabeležimo, upajmo pa, da se primeri, kot je bil to slučaj pri podzvezinem prvenstvu z Esapovičem, ki je član žirije, ne bodo ponovili. Gotovo ne bomo pripustili favorizirati obmorskih klubov po žiriji. Iz Zagreba tekmuje samo en klub s par plavači in Zagreb ima svojega zastopnika v žiriji. Ljubljana pa postavi okoli 50 tekmovalcev, pa ne enega. Poleg tega se pa vrše še tekme v Ljubljani!

Letos je obenem tudi jubilejno leto plavalne zveze. Tekme za državno prvenstvo se vrše desetič. Vendar pa prvič po novem sistemu. Tekmuje se namreč juniorji posebej, seniorji posebej, ravno tako tudi waterpolo in skoki. Dosedaj so si prvenstvo osvojili:

1921 na Bledu: Viktorija (Sušak).
1922 v Belgradu: Viktorija (Sušak).
1923 na Sušaku: Viktorija (Sušak).
1924 na Sušaku: Viktorija (Sušak).
1925 v Splitu: Viktorija (Sušak).
1926 v Dubrovniku: Viktorija (Sušak).
1927 na Sušaku: Jadran (Split).
1928 v Belgradu: Jadran (Split).
1929 v Ljubljani: Jadran (Split).

Ljubljanska Ilirija je pa nepričakovano največ po zaslugi svojih skakačev in plavačic dosegla tretje mesto. S tem se je povzpela med vodilne klube v plavanju v državi. Upajmo in želimo, da bosta tudi letos naša domača kluba Ilirija in Primorje obdržala, če ne izboljšala, svoje pozicije.

IX. ZVEZDNA PROPAGANDNA DIRKA V CELJU DNE 17. AVGUSTA 1930.

I. Pododbor Zagreb in Bjelovar na progi: Zagreb—Celje km 101. Start v Zagrebu ob 5. Cilj pri Grenadirju na Bregu.

II. Pododbor Ljubljana in Triglavski pododbor na progi Ljubljana—Celje. Start v Ljubljani na Dunajski cesti pri km 1 ob 3.30. Cilj v Celju pred hotelom Skoberne.

III. Pododbor Maribor na progi: Maribor—Celje km 64. Start v Mariboru pri vodovodu ob 5.30. Cilj pred tvrdko Gams v Gaberju pri Celju.

IV. Pododbor Celje: Klub slov. kolesarjev Celje na progi Celje—Grobelno—Celje km 32. Start in cilj pri gostilni Zeleni travnik. Start ob 6.30. — Kolesarski klub Vransko na progi: Vransko—Celje km 25. Start na Vranskem ob 7.30. Cilj pred hotelom Skoberne. — SK Sava, kolesarska sekcija v Sevnici na progi: Sevnica—Celje km 48. Start v Sevnici ob 7. Cilj pri Grenadirju na Bregu. — VSK »Disk« Domžale na progi Domžale—Celje km 61. Start v Domžalah ob 6.20. Cilj pred hotelom Skoberne.

VI. Kolesarski klub Novo mesto na progi: Novo mesto—Celje km 92. Start v Novem mestu ob 5. Cilj pri Grenadirju na Bregu.

Splošna določila:

1. Vozi se po določilih pravilnika Koturaškega Saveza kraljevine Jugoslavije. Vsak dirkač vozi na lastno odgovornost in se mora strogo držati cestno policijskega reda. Kolesa morajo biti opremljena z zvoncem in rabljivo zavoro.

2. Pravico starta imajo vsi člani klubov, včlanjenih v Koturaškem Savezu kraljevine Jugoslavije in ki posedujejo savezno legitimacijo.

3. Prijavnino določi vsak pododbor v svojem delokrogu.

4. Vsi prvaki prejmejo od kluba slovenskih kolesarjev Celje častne kolajne, drugo mesto diplome in tretje priznanice.

Nacijonalni tenis turnir za prvenstvo Dravske Banovine.

I. Slov. Sportni klub »Maribor« priredi dne 15. avgusta 1930 in naslednje dneve Lawn-tennis turnir za nacijonalno prvenstvo Dravske banovine v sledečih konkurencah: 1. gospodje posamezno, 2. dame posamezno, 3. gospodje v dvoje, 4. dame in gospodje v dvoje, 5. dame v dvoje, 6. juniorji posamezno.

Pogoji: 1. Pravico sodelovanja imajo le igralci amaterji, redni člani klubov Dravske banovine, ki so člani kraljevine ugoslavije. 2. Igra se po pravilih I. T. G. z »Dunlop«-žogami 1930 na prostorih I. S. S. K. Maribor in S. K. Rapid od 8 zjutraj do nastalega mraka. 3. Rok prijave do 13. t. m. Prijave naj se pošljejo na I. S. S. K. Maribor. 4. Za zakasnele prijave je doplačati za vsako konkurenco po 10 Din. Prijavnino je plačati na vsak način pred prvim nastopom in sicer za prvi dve disciplini po 40 Din, za tretjo, četrto in peto disciplino po 30 Din in za šesto 10 Din. Najmanjša prijavnina je 60 Din. 5. Eventualne želje glede igranja se bodo uvaževale samo v kolikor ne motijo gladkega poteka turnirja. Uprava turnirja: predsednik Radovan Šepec, podpredsednik dr. Fric Felber, vodja turnirja Franc Babiš, vrhovni sodnik Josip Loor, tajnik in blagajnik Joža Mešiček.

*

SK Bled : SK Krakovo, Ljubljana 5 : 0 (0 : 0). V nedeljo se je odigrala med navedenima kluboma prijateljska nogometna tekma, v kateri so domačini predvedli posebno v drugi polovici zelo koristno igro in skoro pregazili nasprotnika.

Inozemski sport

PLAVANJE.

Novi nemški prvaki v plavanju za leto 1930.

V Monakovem se je izvršilo ob velikem zanimanju občinstva plavalno prvenstveno tekmovanje, ki je določilo nove nemške državne prvake v posameznih disciplinah.

Gospodje:

100 m prosto: 1. Derichs (Köln) 1:03,4 min.; 2. Schubert (Breslau) 1:03,8 min.

400 m prosto: 1. Eckstein (Leipzig) 5:29,2 minut.

100 m hrbtno: 1. Küppers (Bremen) 1:11,4 min.; 2. Ohlwein (Essen) 1:15,4 min.

4×200 m prosto: 1. Magdeburg 10:09,6 min.

4×200 m prsno: 1. Poseidon (Leipzig) 12:06,4 min. Nov nemški rekord.

Dame:

100 m hrbtno: 1. Strubel (Berlin) 1:28,8 min.; 2. Sasserath 1:29 min.

100 m prosto: 1. Gospa Küppers 1:18.5 min.; 2. Schneider (Stettin) 1:19,4 min.

200 m prsno: 1. Lina Rocke (Magdeburg) 3:19,2 min.; 2. Suchardt 3:20,5 min.

Avstrijski prvaki za leto 1930.

Plavalno prvenstvo Nemške Avstrije je prineslo tri nove rekorde. Letošnje plavalne tekme so potekle v znamenju naraščajoče sile v provinci. Le malo še in Dunaj ne bo več sedež avstrijskega plavalnega sporta, kajti Gradec, Inomost, Linz in druga mesta imajo že dober materijal, ki bo v doglednem času odvzel Dunaju vodilno vlogo.

Gospodje:

100 m prosto: Prvak Oton Müller 1:05,3 min.
200 m prosto: Prvak Fred Rödiger 2:28.4 min.
400 m prosto: Prvak Fred Rödiger 5:32.6 min.
200 m prsno: Prvak Karl Schäfer 2:56.4 min.
100 m hrbtno: Prvak Franc Koller 1:12.8 min. Nov avstrijski rekord.
4×200 m: Prvak EWASC 10:18.8 min.

Dame:

100 m prosto: Prvakinja Fritzi Löwy 1:17 min. (avstrijski rekord).

400 m prosto: Prvakinja Fritzi Löwy 6:18.6 minut.

200 m prosto: Prvakinja Hedi Wertheimer 3:19,2 min.

100 m hrbtno: Prvakinja Ida Kohn 1:34,8 min.

LAHKA ATLETIKA.

Francija premaga Anglijo. V Londonu so Francozi v medržavni lahkoatletski tekmi zmagali nad Angleži. Francozi so dosegli 65 točk, Angleži pa le 55. Nekatere važnejše rezultate omenjamo v sledečem:

Skok v višino: Menard (Francija) 1.90 m.
Skok v daljavo: Barlin (Francija) 7.09 m.
Skok s palico: Ramadier (Fr.) 3.88 m.
120 yardov lese: Burghley (Anglija) 14.9 sek.

Nemško lahkoatletsko prvenstvo. Moško prvenstvo se vrši v Berlinu. Prvi dan tekmovanja je končan. V naslednjih disciplinah so se že določili letošnji nemški prvaki:

100 m: 1. Körnig 10.7 sek.; 2. Jonath 10.8 sek.; 3. Geerling 10.9 sek.

5000 m: 1. Helber 15:21.3 min.; 2. Schaumburg 15:34,9 min.; 3. Kraft.

4×1500 m: 1. Hannover 16:33,1 min.; 2. Charlottenburg; 3. Polizei Hamburg.

Skok s palico: 1. Wegener 3.94 m; 2. Stochemesser 3.74 m; 3. Ritter 3.64 m.

Kladivo: 1. Mong 44.59 m; 2. Grimm 42.40 m; 3. Hörl 38.05 m.

Skok v daljavo: 1. Köchermann 7.41 m; 2. Mölle 7.16 m; 3. Biebach 7.06 m.

Disk: 1. Hoffmeister 45.10 m; 2. Paulus 44.49 m; 3. Lievert 44.11 m.

Nogomet v tujini

Osveta nemškemu državnemu prvaku. Letos si je osvojila nemško državno prvenstvo berlinska Hertha. Znano je, kako težko je s 5:4 v finalni borbi zmagala nad Holstein Kiel-om. Pisalo se je tudi o tem, da je bil tedaj sodnik sumljivo naklonjen Berlinčanom, ki niso zaslužili zmage nad Holstein Kiel-om. — Seveda je bil Berlin pokoncu, ko je v nedeljo nastopil Holstein Kiel v nekaki revanžni igri proti Herthi. Kar 25.000 gledalcev je prišlo, ki pa so bili razočarani nad domačimi igralci. Holstein Kiel se je temeljito osvetil, kajti premagal je letošnjega državnega prvaka s 6:2 (1:1)! Samo v prvem polčasu je Hertha bila enakovreden nasprotnik. V drugem delu igre pa je moštvo Holstein Kiela pokazalo tako dovršeno igro, da je berlinska publika glasno pozdravljala goste in ni štedila z odobravanjem nad visoko, vendar popolnoma zasluženo zmago Holstein Kiela.

Dunajska moštva na gostovanjih. Avstrijski prvak Rapid gostuje v Norveški. Svojo prvo igro v mestu Drammen napram tamošnji reprezentanci je s 3:1 (1:1) sigurno odločil v svojo korist. Premoč Dunajčanov pa je bila večja, kot kaže rezultat. Gledalcev je bilo 3000. — Še večji uspeh pa je Rapid doživel v tekmi napram teamu mesta Hamar. Tu je avstrijski prvak zmagal z 8:1 (0:0). Na Češkem se mudi tudi Floridsdorfer AC. Prvo svojo tekmo napram Viktorija—Plzen je izgubil v razmerju 5:0! Drugi dan pa se je Dunajčanom posrečilo svoj poraz oprati s tem, da so s 5:3 odpravili Karlsbader Fussballklub, ki je še boljši od Viktorije—Plzen. — Brigittenauer A. C. pa je gostoval v Lincu. Prvi dan je igral z znanim Urfahr-om in dosegel s 3:3 le neodločen rezultat. Drugi dan pa so Dunajčani igrali s prvakom gornje Avstrije Linzer Athletiksportklubu in podlegli zasluženo v razmerju 6:3.

Velka borba v Nürnbergu. Okoli 9000 gledalcev je prihitelo na igrišče, da vidi slavno praško Sparto v boju z domačim 1. F. C. Nürnbergom. Sparta je nastopila v svoji najboljši postavi in kar se igre same tiče, je bila v resnici prvovrstna. Čehi so se odlikovali v hitrosti in krasnem dodavanju žoge. Njihovi napadi so bili vedno nevarni, kar je bilo očitno posebno v prvem polcasu. Pa kljub vsej tej dovršenosti je bila Sparta poražena z 1:3 (1:2). Ni bila tega kriva »smola« temveč še boljša igra domačinov. 1. F. C. Nürnberg, nada cele južne Nemčije, prihaja zopet v staro formo. Igra domačinov je spominjala na one slavne dni, ko je bil Nürnberg poznan kot pravi nogometni center Nemčije. Po pravici so Nemci lahko ponosni na to zmago, kajti prav praška Sparta je v zadnjih dveh tekmah napram dunajski Vienni ponovno dokazala, da še vedno spada v najboljši evropski razred.

Indeks cen v juliju 1930

Narodna banka kralj. Jugoslavije je pravkar objavila svoj indeks cen za mesec julij 1930.

Po stalnem nazadovanju cen v drugi polovici lani in v prvi polovici letos izkazuje celokupni indeks cen napredek od 86.8 v juniju na 88.8; torej za celi dve točki, tako da je sedaj na isti višini kakor je bil v maju t. l. Kakor že omenjeno je indeks prvič po 10 mesecih šel navzgor, ker so cene od oktobra lani stalno nazadovale. Seveda pa indeks še daleč zaostaja za julijem lanskega leta, ki je znašal 99.7 (1926 100).

Vzrok za zvišanje indeksa v primeri z junijem je v višjih cenah kmetijskih proizvodov, ker so se cene rastlinskih in živalskih produktov učvrstile za 5, oz. 4 točke. Med cenami živalskih proizvodov je opažen napredek cen ovčjih kož, živine in jajc, dočim so cene ovac in govejih kož padle, istočasno pa so ostale cene prašičev, prašičjih proizvodov in volov neizpremenjene. Nekoliko se je povečal tudi indeks cen mineralnih proizvodov, dočim so industrijski proizvodi ostali skoro neizpremenjeni.

Indeks je bil sledeč (1926: 100):

	maj	junij	julij
rastl. proizv.	94.0	91.5	96.7
živ. proizv.	99.9	93.7	97.7
miner. proizv.	87.5	88.3	89.1
ind. proizv.	81.0	80.5	80.2
skupni	88.8	86.8	88.8

Dobave. Ravnateljstvo drž. rudnika Kreka sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave 3000 kg svinjske masti; do 22. t. m. glede dobave 1 žage, raznih meril, 2000 kg karbolineja, 1800 kg katrana, 1000 kg tovotne masti, 2000 komadov smrkovega platna, 20 kg grafita, 10 kg azbestnih vrvic, glede dobave 1 hladilnika za avtomobil, 4 komadov ventilov iz jeklene litine, 500 kg bombaža za čiščenje in 150 kg bakrene žice. — Ravn. drž. železarne Vareš sprejema do 20. t. m. ponudbe glede dobave plinskih cevi. — Ravn. drž. rudnika Zenica sprejema do 21. t. m. ponudbe glede dobave gonilnih jermenov. — Vršile se bodo naslednje ofertalne licitacije: Dne 19. t. m. pri ravn. drž. žel. v Zagrebu glede dobave 10.000 komadov cementnega škrilјevca; dne 20. t. m. glede dobave slavbenega lesa; dne 21. t. m. glede dobave žičnih žebljev, lesa, karbolineja; dne 22. t. m. glede dobave hrastovih mosinic; dne 23. t. m. glede dobave materijala za gornji ustroj; dne 25. t. m. glede dobave varnostnega materijala. — Dne 20. t. m. pri ravn. drž. žel. v Sarajevu glede oddaje kovinskih žigov v popravilo; dne 21. t. m. glede dobave 60.000 kg lesnega oglja; dne 22. t. m. glede pisarniškega materijala; dne 25. t. m. pa glede dobave barv in firneža. — Dne 20. t. m. pri ravn. pomorskega prometa v Splitu glede dobave 260 zastav. — Dne 22. t. m. pri Upravi policije v Sarajevu glede dobave 10.000 kg ovsa. — Dne 23. t. m. pri ravn. drž. žel. v Subotici glede dobave 5000 kg asfalta in 8000 m² krovne lepenke; dne 25. t. m. pa glede dobave 12.000 komadov metel.

Borza

Dne 6. avgusta 1930.

DENAR

Tečaji so v primeri z včerajšnjim borznim sestankom ostali v glavnem neizpremenjeni. Do zaključkov pa je prišlo le v devizah Berlin, Curih in Dunaj v manjših količinah in je Narodna banka krila vse povpraševanje.

Ljubljana (v oklepajih zaključni tečaji). Amsterdam 2270.50 bl., Berlin 1345.50—1348.50 (1347), Bruselj 788.72 bl., Budimpešta 989.05 bl., Curih 1094.40—1097.40 (1095.90), Dunaj 795.55—798.55 (797.05), London 274.54 bl., Newyork 56.24 bl., Pariz 221.76 bl., Praga 167.13 bl., Trst 295.24 bl.

Zagreb. Amsterdam 2266.25—2272.25, Berlin 166.73—167.53, Bruselj 788.72 bl., Budimpešta 987.55—990.55, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.55—798.55, London 274.15—274.95, Newyork 56.14—56.34, Pariz 220.76—222.76, Praga 166.73 do 167.53, Trst 294.131—296.131. — Skupni promet brez kompenzacij 9.5 mil.

Belgrad. Berlin 1345.50—1348.50, Newyork 56.14—56.34, Curih 1094.40—1097.40, Dunaj 795.55 do 798.55, London 274.14—274.94, Pariz 220.67 do 222.67, Praga 166.73—167.53.

Curih. Belgrad 9.12875, Amsterdam 207.25, Atene 6.70, Berlin 122.925, Bruselj 72, Budimpešta 90.235, Bukarest 3.0625, Carigrad 2.44, Dunaj 72.71, London 25.0525, Madrid 57.30, Newyork 514.225, Pariz 20.2375, Praga 15.25, Sofija 3.73, Trst 26.94, Varšava 57.70, Kopenhagen 138, Stockholm 138.40, Oslo 138.—, Helsingfors 12.96.

Dinar notira na Dunaju (deviza) 12.55⁷/₈.

VREDNOSTNI PAPIRJI

Promet v državnih papirjih je bil danes znaten. Čvrsti so bili tečaji 7% investicijskega posojila kakor tudi vojne škode, dočim so dolarski papirji ostali skoro neizpremenjeni razen posojila DHB, ki je nekoliko slabejše. Med bančnimi papirji je bila zaključena Jugobanka po običajnem tečaju. V industrijskih delnicah je bil danes izredno znaten promet v delnicah osješke Sečerane, ki je popustila na 308, nadalje je bila med industrijskimi papirji zaključena po višjem tečaju Trboveljska. Poleg tega je bila zaključena tudi Oceania.

Ljubljana. 8% Bler. pos. 97.50 bl., 7% Bler. pos. 87 bl., Celjska pos. 160 den., Ljubl. kred. 122 den., Praštediona 905 den., Kred. zavod 170 den., Vevče 124 den., Stavbna 40 den., Šešir 105 den., Ruše 280—300.

Zagreb. Drž. pap.: Tob. sr. 40 bl., 7% inv. pos. 87.50—88.75 (89, 88.75), agrari 54.75 den., vojna škoda ar. 439—439.50, kasa 439—439.50 (439.50), 8. 438.50—439, 9. 438.50—439.50, 10. 438.50 do 439.50, 12. 438.50—439.—, Posojilo mesta Zagreb 75.— bl., 8% Blerovo posojilo 97.25—97.75 (97.50), 7% Bler. pos. 86.625—87 (86.75), 7% pos. Drž. hip. banke 85.625—86.625, 6% begl. obvezn. 75 den. — **Bančne delnice:** Ravna gora 75 den., Hrvatska 50 den., Katolička 33—38, Poljo 56 do 56.50, Kreditna 96 den., Union 191—193, Jugo 77—77.50 (77.50, 77.50), Lj. kred. 122 den., Medjunarodna 63 den., Narodna 8.175—8.235, Obrtna 36 den., Praštediona 905—915, Srbska 186 den., Zemaljska 135 den. — **Industrijske delnice:** Nar. šum. 25 den., Guttmann 140—160, Slavonija 200 do 202, Šećerana Osjek 308—309.50 (311, 310, 310.50, 310, 309, 308, 309, 308.50), Nar. ml. 20, Osj. ljev. 175 den., Brod. vag. 107.50 den., Union 120 den., Vevče 124 den., Isis 33 den., Ragusea 360 den., Oceania 205—215 (210), Trboveljska 402—405 (405).

Belgrad. Narodna banka 8.200—8220, 7% inv. pos. 91.25—92.25, agrari 56—56.75, vojna škoda 453—454, 9. 457, 12. 462.50—463.50, 8% Bler. pos. 100, 7% Bler. pos. 89.125, 7% pos. Drž. hip. banke 88—89.

Notacije naših državnih papirjev v inozemstvu. London: 7% Bler. pos. 85.50—86.50. Newyork: 8% Bler. pos. 96.25—97, 7% Bler. pos. 86.25 do 86.75, 7% pos. DHB 84.875—86.

Dunaj Don. sav. jadr. 90.85, Wiener Bankverein 18, Creditanstalt 47.50, Escompteges 159.50, Živno 90.60, Ruše 35, Gutmann 18, Mundus 159.75, Alpine 23.40, Trboveljska 49.50, Kranj. ind. 39, Prager Eisen 319, Rima Murany 83.30.

Žitni trg

V Ljubljani so notacije nespremenjene.

Novi Sad. Vse neizpremenjeno. Promet: pšenica 67 vagonov, oves 43 vagonov, ječmen 6 vagonov, koruza 27 vagonov, moka 7 vagonov, otrobi 14 vagonov. Tendenca: trdna.

Budimpešta. Tendenca: trdna. Promet: živahen. Pšenica: okt. 18.76—19.03, zaklj. 18.82 do 18.83; marc 20.44—20.75, zaklj. 20.50—20.52; maj 21.35. — Rž: okt. 12.45—12.58, zaklj. 12.48—12.50; marc 13.74—14.10, zaklj. 13.75—13.76. — Koruza: avg. 16.95—17.12, zaklj. 17.12—17.13; maj 17.40 do 17.62, zaklj. 17.62—17.63; tranzit avg. 14.45.

Les

Na ljubljanski borzi je bilo zaključeno: 2 vagona neobrobljenih hrastovih plohov in 3 vagoni hrastovih drv. Tendenca neizpremenjeno mlačna.

Živina

Ljubljanski sejem 6. avgusta. Dogon je znašal (v oklepajih število prodanih glav): 266 (30) konj, 63 (46) volov, 91 (55) krav, 32 (18) telet in 44 (39) prašičkov za rejo. Sejem ni bil živahen in so cene ostale neizpremenjene kakor sledi: voli I. 10, II. 9, III. 8, krave debele 5—7, klobasarice 4—5, teleta 14.50—15 (vse v Din za kg žive teže); konji in prašički za rejo po kakovosti in velikosti.

Iz službenih objav

Dražbeni oklic in poziv k napovedi. Na predlog Lize Zahojnik, pos., Šmiklavž, bo dne 5. septembra 1930 ob pol 10 pri sodišču v sobi št. 5, na podstavi s tem odobrenih pogojev dražba nepremičnin: zemljiška knjiga Šmiklavž, vl. št. 133. — Okrajno sodišče na Vranskem.

Razglas o licitaciji. Na osnovi pooblastila kraljevske banske uprave Dravske banovine v Ljuljani razpisuje uprava splošne bolnice v Mariboru I. pismeno ofertalno licitacijo za nabavo materijala za posteljno in telesno perilo, volnenih odej in usnjenih brezpetnikov (cokl) na dan 2. septembra 1930 ob 11 pri upravi splošne bolnice v Mariboru.

Radio

Programi Radio-Ljubljana:

Četrtek, 7. avgusta: 12.30 Plošče., 13.00 Časovna napoved, borza, plošče. 13.30 Iz današnjih dnevnikov. 18.30 Plošče. 19.30 Otroška ura, ga. Gabrijelčičeva. 20.00 Prenos iz Salzburga: Serenada. 22.00 Časovna napoved, poročila.

Petek, 8. avgusta: 12.30 Plošče — 13.00 Časovna napoved, borza, plošče — 13.30 Iz današnjih dnevnikov — 18.30 Kuharjev šramel kvartet — 19.30 Gospodinjska ura, gdč. Cilka Krekova — 20.00 Violinski večer g. Rih. Zike — 21.00 Prenos z Bleda 22.00 Časovna napoved in poročila.

Drugi programi:

Petek, 8. avgusta:

Belgrad: 12.45 Opoldanski koncert — 19.30 Večerni koncert radio kvarteta — 20.30 Koncert akademskega okteta. — **Budapest:** 12.05 Koncert radio orkestra — 16.00 Mladinska ura — 17.00 Koncert — 18.30 Arije s spremljevanjem klavirja — 19.45 »Aida«, opera, Verdi; nato koncert ciganskega orkestra. — **Dunaj:** 20.05 Pevski in godalni koncert — 21.00 Koncert kvarteta — 22.00 Večerni koncert. — **Milan:** 19.30 Zabavna glasba — 20.40 Simfonični koncert; nato zabavna in plesna glasba. — **Praga:** 20.00 Pesmi za mladino — 21.00 Orkestralni koncert. — **Langenberg:** 20.00 Koncert radio orkestra; nato plesna glasba. — **Rim:** 13.30 Lahka glasba — 19.00 Plesna glasba — 21.02 Simfonični koncert. — **Berlin:** 20.30 »Pretekli smo ocean«. Pevski koncert — 21.30 Koncert godbe na pihala. — **Katovice:** 18.00 Ljudski koncert — 20.15 Simfonični koncert iz Varšave. — **Toulouse:** 19.15 Violoncello-solo — 19.40 Simfonični koncert — 20.15 Pesmi — 20.30 Koncert. — **M. Ostrava:** 12.20 Koncert radio orkestra — 17.00 Koncert iz Prage — 18.25 Čehoslovaška literatura v l. 1929 — 20.00 Pesmi za mladino.

SLAVKO LEBE
MELKA LEBE roj. KOTZ
POROČENA
RAZVANJE PRI MARIBORU, 28. VII. 1930

Autotaksi M. Hočevar
Novo mesto-Kandija Telefon št. 18

Dvokolesa
teža od 7 kg naprej

najlažjega in najmodernejšega tipa najboljših svetovnih tovarn. Otroški vozički od najpriprostejšega modela, izdelujejo se tudi po okusu naročnika. Sivalni stroji, motorji pneumatika, posamezni deli. Velika izbera, najnižje cene. Prodaja na obroke. Ceniki franko.
„TRIBUNA" F. B. L., tovarna dvokoles in otroških vozičkov, LJUBLJANA, Kolezija 5, št. 4.

MALI OGLASI

Vsaka drobna vrstica 1·50 Din ali vsaka beseda 50 par. Najmanjši oglas 5 Din. Oglasi nad devet vrstic se računajo više. Za odgovor znamko! — Na vprašanja brez znamke ne odgovarjamo.

Službe iščejo

Šofer
trezen in zanesljiv vozač, išče službo. - Naslov pri upravi »Slovenca« pod štev. 8733.

Prodajalka
izučena v trgovini z mešanim blagom in šivanju, želi mesto v kaki večji trgovini v večjem kraju na deželi. - Ponudbe pod štev. 8521 upravi »Slov.«

Kmetski mladenič
priden in pošten, išče službe na kmetiji. Cenj. ponudbe pod: »Zanesljiv št. 20« na upravo lista.

Občinski tajnik
z gimnazijsko maturo in večletno prakso išče primernega mesta. - Dopise na oglas. odd. »Slov.« v Mariboru pod: »Tajnik«.

Šofer-mehaniker
trezen in v vsakem oziru zanesljiv, z večjo kavcijo, išče nameščenja. Ponudbe pod »Večja kavcija« na upravo »Slovenca«.

Voditeljica trikotaže
s prvovrstnimi dunajskimi izpričevali, perfektna v osnovanju vseh pletilnih vzorcev, išče nameščenja v Ljubljani. Cenj. ponudbe upravi »Slov.« pod šifro: »Trikotagen Direktrice«.

Službo dobe

Trgov. pomočnico
pošteno in izobraženo - iščem, ki bi lahko dobila obrt za mešano trgovino na deželi. Hrana in stanovanje v hiši. Prednost imajo one, ki so se svojega obrta učile na deželi. - Poleg tega je še druga obrt, dobro vpeljana. - Ponudbe na upr. »Slovenca« pod št. 8838.

Starejša oseba
k trem otrokom se sprejme. Plača po dogovoru. Ponudbe na podružnico uprave »Slov.« Jesenice, Gorenjsko.

Štepariico
za čevljarsko obrt, ki je zmožna tudi pripravljanja gornjih delov, sprejme takoj Mihael Colnar, Novo mesto, Kostanjevica

Mizarsk. pomočnika
za splošna dela, in enega vajenca, takoj sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. Logar Franc, mizar v Železnikih.

Vinskega potnika
za Slovenijo, vpeljanega, sprejmemo takoj. — Ponudbe pod »Zmožen« na Aloma Company, Ljubljana.

Iščemo
za takojšnji nastop za civilno obutev **cvikarje, oblikovalce** (Überholer), **obrezovalce podplatov** (Sohlenbeschneider) in **vlagalce** (Einsteller). Stalno mesto. Tovarna čevljev »**Boston**«, d. d., Beograd.

Vajenca
za medičarsko obrt sprejmem. Hrana in stanovanje v hiši. — Petschnig Rajko, Sv. Petra c. 59.

Išče se šofer
neoženjen za potnika z dobrimi spričevali, brez kazni in neomadeževane preteklosti. Ponudbe poslati pod »Šofer« na upr. »Slov.« z navedbo prejšnjih služb in zahtevkov. Vstop takojšen.

Pouk

Šoferska šola
I. oblast. konc., Čamernik, Ljubljana, Dunajska c. 36 (Jugoavto). — Tel. 2236. Pouk in praktične vožnje.

Dr. in inž. študije
vse fakultete hum. in tehn. na inozem. visoki šoli. Tudi pripravlj. oddelek in event. možnost za študije doma. Prospekte: Secrétariat académique (Dpt. 28), Rue Montmartre, 142, Paris.

Stanovanja

Sostanovalca
sprejmem za 100 Din mesečno. Glince, Tržaška 23.

Solnčna soba
lepo opremljena za dve osebi, v bližini glavnega kolodvora, se odda takoj v najem. - Naslov v upr. »Slovenca« pod št. 8907.

Denar

Kdo bi posodil
20.000 Din na zasigurano mesto proti dobrim obrestim za povečanje obrti? Ponudbe na upravo »Slovenca« pod: »Dobre obresti« št. 8902.

Objave

Javna dražba
prostovoljna. — V soboto dne 9. avgusta ob 10. uri dopoldne se bode vršila v Ljubljani, Kolodvorska ulica 31, javna prostovoljno dražba 1 tovarniške nove International Harvester tovorne šasije, 2½ tonske.

Izjava
Izjavljam, da nisem plačnica dolgov, katere bi napravil kdorkoli na moje ime. — **Marija Egger,** Ljubljana.

Zaslužek

Iščem
za vse kraje v državi zastopnike za prodajo nove patriotične slike. Prodajo je odobrilo in omogočilo pristojno ministrstvo. Zaslužek 3—6000 Din mesečno. Obrniti se je osebno ali pismeno na Kovačević, Beograd, Kolarčeva 3/1.

Posestva

3 vogalne parcele
v bližini električne železnice, po 800 m², se ugodno proda. Pojasnila: Ljubljana, Zaloška c. 21.

Nasvete za nove gradbe
načrte, proračune in nadzorstva izvršuje po zmerni ceni gradbena in arhitektonična inženjerska pisarna Tehnični biro »Tehna« v Ljubljani — Mestni trg 25/I.

Posestvo
dve hiši s 30—40 oralov zemlje naprodaj na prostovoljni javni dražbi dne 11. t. m. v Handlerjih 1, p. Kočevska Reka. V gozdovih zrel les za sekanje 1018 smrek od 6 do 19 palcev, 45 bukev 11 do 20 palcev, to je 485 kubič. metrov palcev.

Kupimo

M. Vilharjeve pesmi
I. zvezek, kupim in dobro plačam. Ponudbe s ceno na upravo »Slov.« pod »Vilharjeve pesmi«.

Kupim:
kompletno staro dobro ohranjeno izložbeno okno z roleto (150—160 cm × 120—130 cm) in enaka roletna vrata (200-205 cm ×70-80 cm). Ponudbe na Stražar, Domžale.

Vsakovrstno
zlato kupuje
po najvišjih cenah
ČERNE, juvelir, Ljubljana. Wolfova ulica št. 3.

Prodamo

Jabolčnik
kuhano maslo (domače), orehova jedrca dobavi Peter Šetina, Sevnica ob Savi.

Pletilni stroj
nov, znamke »Ideal«, št. 8/50, prodam zaradi pomanjkanja prostora. Naslov v upravi »Slovenca« pod št. 8839.

Puhasto perje
kilogram po 38 Din razpošiljam po povzetju najmanj 5 kg. - Potem čisto belo gosje kg po 130 Din in čisti puh kg po 250 D. **L. Brozović, Zagreb,** Ilica 82. Kemič. čistilnica perja.

Za stavbe

vsakovrsten suh tesan in žagan les. ladiska tla cenc oddaja Fran Šuštar, Dolenjska cesta. Telefon 2424

Tesan les

popolnoma suh, za takojšnjo uporabo pri stavbah ima stalno v zalogi »Ilirija«, družba z o. z., Dunajska cesta 46, telefon 28—20.

Knjižnico
okrog 580 knjig s kompl. »Zvonom« od 1881—1930, prodam. Dopisi na upr. »Slov.« pod »Knjiga«.

Dinamo generator
3·8 KW, 33 Amp., dobro ohranjen, ugodno naprodaj. Na ogled v trgovini Stupica, Ljubljana.

Fotografski aparat
6½ × 9, z vsemi potrebščinami, popolnoma nov, naprodaj. Cena 350 Din. Naslov pove uprava Slovenca pod št. 8884.

Glasba

Pianino (črn)
po ugodni ceni naprodaj. Ljubljana - Vič, Tržaška cesta 28.

Izdeluje harmonije
vsakovrstna popravila in uglašanje klavirjev in cerkvenih orgel - Tramte Anton, Škofja Loka.

direktno iz
Tovarne
iz Nemčije ozir. tovarn. skladišča
CENIK zastonj
Violine od Din 95·-
Ročne harmonike od Din 85·-
Tamburice „ 98·-
Gramofoni „ 345·-
MEINEL & HEROLD
MARIBOR št. 102-B

Obrt

Lončene peči
visoke in krušne, štedilnike z oblago domačih ali češkib belih tablic - Vam nudi pečarija Perko, Črnuče. — Solidno delo! Najnižje cene!

Reform
steklenice za vkuhavanje sadja in povrtnin se odlikujejo s popolno zanesljivostjo in nizko ceno. Zaloga za Jugoslavijo: Lovro Petovar, Ivanjkovci. Ceniki na razpolago.

Oves in koruzo
kupite najceneje pri tvrdki
A. VOLK, LJUBLJANA
Resljeva cesta 24.
Veletrgovina z žitom.

WECK-ove
čaše in aparati za vkuhavanje so prispele.
FRUCTUS, Ljubljana, Krekov trg 10.

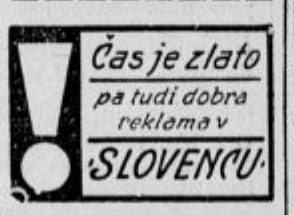

DEKANIJSKA DUHOVŠČINA KONJIŠKE DEKANIJE naznanja tužno vest, da je Vsemogočni odpoklical danes k sebi po dolgi, težki, z vdano potrpežljivostjo prenašani bolezni, ponovno s svetimi zakramenti previdenega gospoda

Jožefa Florjančiča

župnika v p. v Žireh.

Pogreb blagopokojnika se vrši v petek dne 8. avgusta ob 10 dopoldne. Priporočamo ga gospodom sobratom v molitev.

Dekanijska duhovščina in sorodniki.

V neizmerni žalosti javljamo vsem prijateljem in znancem pretresljivo vest, da je naš nad vse ljubljeni, iskreno dobri oče, soprog, svak in stric, gospod

Fran Strupi

veletrgovec in posestnik v Celju

v sredo 6. t. m. zjutraj v 64. letu starosti za vedno zatisnil oči.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 8. avgusta ob ½5 popoldne iz hiše žalosti, Celje, Kralja Petra cesta 16 na mestno pokopališče. Maša zadušnica se bo brala v soboto 9. t. m. ob pol 7 zjutraj v župni cerkvi v Celju.

Nepozabnega pokojnika priporočamo vsem v blag spomin.

Celje, dne 6. avgusta 1930.

Karolina Strupi, soproga — **Franci,** sin — **Anica,** hčerka.

STEKLARSKA OBRTNA ZADRUGA ZA SLOVENIJO V CELJU naznanja tužno vest, da je njen velezaslužni načelnik in ustanovitelj, gospod

Franc Strupi

steklarski mojster v Celju

dne 6. avgusta 1930 preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 8. avgusta ob ½5 popoldne iz hiše žalosti, Kralja Petra cesta 16 na mestno pokopališče.

Velezaslužnemu načelniku ohranimo častен spomin.

Celje, dne 6. avgusta 1930.

Načelstvo zadruge.

Globoko užaloščeni naznanjamo vsem sorodnikom, prijateljem n znancem tužno vest, da je naša srčnoljubljena soproga, gospa

Josipina Kolenc roj. Blaž

soproga ravnatelja

dne 5. t. m. po dolgem, mučnem trpljenju, previdena s tolažili sv. vere, mirno v Gospodu zaspala.

Pogreb nepozabne pokojnice bo v četrtek, dne 7. avgusta 1930 ob 6 popoldne od doma žalosti, Medvedova cesta št. 25 (Sp. Šiška), na pokopališče k Sv. Križu.

Ljubljana, dne 6. avgusta 1930.

Franc Kolenc, ravnatelj, soprog
in vsi ostali sorodniki.

Mestni pogrebni zavod v Ljubljani

CELJSKA POSOJILNICA D. D. V CELJU naznanja tužno vest, da je njen dolgoletni zaslužni upravni svetnik, gospod

Franjo Strupi

veletržec v Celju

danes zjutraj nenadoma preminul.

Pogreb dragega pokojnika se bo vršil v petek, dne 8. avgusta ob ½5 popoldne iz hiše žalosti, Kralja Petra cesta 16 na mestno pokopališče.

Blagemu pokojniku ohranimo najlepši spomin.

Celje, dne 6. avgusta 1930.

Upravni svet Celjske posojilnice
d. d. v Celju.

Za Jugoslovansko tiskarno v Ljubljani: Karel Čeč. Izdajatelj: Ivan Rakovec. Urednik: Franc Kremžar.